

DE TAAALKANJERS

WORD EEN LEESKANJER

Ga op zoek naar de woordenschatwoorden.

X	U	L	E	E	N	I	G	I	R	O	S	M	A	D
X	K	L	V	S	F	E	S	T	I	V	A	L	R	P
O	B	E	D	A	B	R	J	L	Q	H	E	I	C	A
O	B	D	I	J	S	E	E	U	I	I	T	A	Z	P
M	U	E	X	T	V	R	S	P	R	Y	I	A	U	O
R	N	O	X	O	I	E	N	C	L	Y	I	E	Y	T
F	S	R	P	E	Y	R	D	R	H	I	N	H	V	S
U	W	D	I	D	Y	G	K	Y	X	O	C	S	Y	E
R	A	S	N	V	L	Q	D	S	Z	B	U	A	U	X
H	I	N	E	R	E	U	Q	O	H	C	S	W	X	P
C	B	J	J	A	X	S	V	W	J	R	K	B	E	O
I	D	N	S	N	L	Y	V	S	I	R	R	Z	Q	N
B	N	E	R	E	C	O	V	O	R	P	S	R	A	Y
I	E	A	M	H	Q	D	Y	T	L	V	T	P	R	S
I	T	I	F	F	A	R	G	S	J	I	H	Q	B	R

U	O	S	U	I	T	B	L	I	N	K	E	N	N	X
E	P	X	X	P	E	I	I	I	K	G	N	W	Y	N
Z	Y	S	S	C	O	M	P	E	T	I	T	I	E	T
K	X	T	J	X	U	K	Y	V	V	P	J	D	G	E
T	B	R	S	S	P	O	R	T	I	E	F	P	N	N
S	B	A	I	I	Q	Y	E	K	H	N	E	Q	I	I
T	W	N	G	N	I	T	U	O	C	S	S	N	N	L
T	H	S	W	T	A	K	Y	F	S	T	C	R	N	P
Z	N	P	L	P	U	L	C	C	I	N	M	E	A	I
T	M	I	B	D	B	I	Q	P	P	U	Q	C	P	C
C	K	R	E	N	H	H	T	N	M	V	W	O	S	S
S	V	E	K	B	M	F	N	C	Y	Q	V	R	N	I
T	L	R	S	J	G	H	J	V	L	L	J	D	I	D
O	E	E	Z	C	K	V	D	F	O	L	L	B	S	S
U	P	N	K	M	W	S	D	K	S	C	O	A	C	H

- BESCHOUWEN
- EXPO
- CHOQUEREN
- ORIGINEEL
- KRITIEK
- GRAFFITI
- FESTIVAL
- PROVOCEREN
- REPLICA
- DROEDEL

- OLYMPISCH
- RECORD
- TRANSPIREREN
- SPORTIEF
- DISCIPLINE
- UITBLINKEN
- SCOUTING
- INSPANNING
- COMPETITIE
- COACH

DE TAALKANJERS

Leerjaar 5 – D-deel
Werkboek

Ontwerp omslag: Studio ZWAM
Ontwerp binnenwerk: Bananas
Opmaak binnenwerk: PPMP Prepress
Tekeningen: 3Link, Dirk Vandamme, Freek van Haagen, Sarah Wouters
Illustratieverantwoording:
Fotolia.com: antoniotruzzi, jamroenjaiman, jozefklopacka, petrdlouhy,
scalaphotography

Adobe Stock, Arwin Kossen, Belgalmage, <https://nl.rebus.club/>, Imageselect,
Isopix, SABAM Belgium 2019, Stephan Brusche - [instagram.com/isteef](https://www.instagram.com/isteef),
Wikipedia, Wikipedia/Myrabella

Met dank aan Frank Pollet.

NUR 191

© Plantyn nv, België

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgeverij Plantyn heeft alle redelijke inspanningen geleverd om de houders van intellectuele rechten op het materiaal dat in dit leermiddel wordt gebruikt, te identificeren, te contacteren en te honoreren. Mocht u ondanks de zorg die daaraan is besteed, van oordeel zijn toch rechten op dit materiaal te kunnen laten gelden, dan kunt u contact opnemen met uitgeverij Plantyn.

Thema 7

Banaanbruin, zandgeel of zo

Dit kan ik al!

- Ik kan persoonsvorm en onderwerp aanduiden en benoemen in een zin.
- Ik kan zeggen op welke vraag de andere zinsdelen een antwoord geven.

1

Bananen met een verhaal

8

- Kijk goed naar het kunstwerk.
- Noteer een correcte zin die het kunstwerk typeert. **meerdere antwoorden mogelijk, bv.**
- Gebruik de gevraagde zinsdelen.

onderwerp: vier mannen

persoonsvorm: wandelden

waar? in Engeland, op straat

wanneer? in de jaren zestig, lang geleden

hoe? rustig, samen

TYPERENDE ZIN

Lang geleden wandelden vier mannen samen in Engeland.

Fruitdoodles © Stephan Brusche - Instagram.com/isteeef

2

Nog een kunstenaar

8

- Lees de zinnen.
- Omkring de persoonsvorm.
- Onderstreep het onderwerp.
- Beantwoord de vragen met andere zinsdelen uit de zin.

1 In het begin van de twintigste eeuw maakte Pablo Picasso sombere schilderijen.

wanneer? in het begin van de twintigste eeuw

wat? sombere schilderijen

2 Na de Eerste Wereldoorlog ging Picasso in Rusland werken voor een balletgezelschap.

wanneer? na de Eerste Wereldoorlog

voor wie? voor een balletgezelschap

waar? in Rusland

wat? werken

3 Wat vertelt de zin?

- Kijk naar het kunstwerk.
- Verzin zelf een passend onderwerp en een passende persoonsvorm.
- Maak zelf correcte zinnen.
- Gebruik de gegeven zinsdelen.

hoe? zachtjes meerdere antwoorden mogelijk, bv.

wanneer? vorige maand

onderwerp: de jongens, mijn vingers

persoonsvorm: gaven, raakten

TYPERENDE ZIN

Vorige maand gaven de jongens elkaar zachtjes een hand.

Vorige maand raakten mijn vingers zachtjes jouw hand.

waar? in de dierentuin

waarmee? met hun grote slurf

onderwerp: de olifanten

persoonsvorm: sputten, oprapen

TYPERENDE ZIN

De olifanten sputten in de dierentuin water met hun grote slurf.

De olifanten rapen in de dierentuin het eten op met hun grote slurf.

Fruitdoodles © Stephan Brusche – instagram.com/isteef

Fruitdoodles © Stephan Brusche – instagram.com/isteef

4 Wat vertelt het kunstwerk jou?

- Kijk naar het kunstwerk.
- Maak zelf correcte zinnen met de opgegeven zinsdelen.

onderwerp: Kylie, de zangeres

persoonsvorm: kijkt, lacht

hoe? verliefd, lief

naar wie? naar haar vriend, naar de fans

TYPERENDE ZIN

Kylie kijkt verliefd naar haar vriend.

De zangeres lacht lief naar de fans.

Fruitdoodles © Stephan Brusche – instagram.com/isteef

onderwerp de farao, de Egyptenaren
persoonsvorm ligt, neerleggen
hoe? dood, zachtjes
waar? in zijn graf, in de sarcofaag

TYPERENDE ZIN

In de piramide ligt de farao dood in zijn graf.
In de sarcofaag leggen de Egyptenaren zachtjes
de mummie neer.

Fruitdoodles © Stephan Brusche – instagram.com/listeef

5 Uit jouw gedachten ...

- Kijk naar het kunstwerk.
- Maak zelf een correcte en typerende zin bij dit werk.
- Je zin moet behalve een persoonsvorm en een onderwerp nog drie andere zinsdelen bevatten.

Fruitdoodles © Stephan Brusche – instagram.com/listeef

TYPERENDE ZIN

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

In de Stille Oceaan (botste) een schip zachtjes tegen een palmboom.
Vorig jaar (maakte) ik een wereldreis met mijn broer.

- Omkring de persoonsvorm in je zin.
- Onderstreep het onderwerp in je zin.
- Noteer de andere zinsdelen die je gebruikte.
Schrijf erbij op welke vraag ze een antwoord geven.

waar? in de Stille Oceaan / hoe? zachtjes / waartegen? tegen een palmboom
wanneer? vorig jaar / wat? een wereldreis / met wie? met mijn broer

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde dat meer zinsdelen in een zin een duidelijker beeld geven van wat de schrijver bedoelt.
- Ik leerde zinnen maken met opgegeven en zelfbedachte zinsdelen.

Dit kan ik al!

- Ik kan een spreektaak voorbereiden, door rekening te houden met het teksttype, het spreekdoel en de communicatieve situatie.
- Ik kan het schrijfproces volledig doorlopen door gebruik te maken van een schrijfmaatje.

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET SCHRIJVEN	
Ik raadpleeg verschillende bronnen.	👍 👍 👍 👍
Ik verzamel verschillende ideeën.	👍 👍 👍 👍
Ik durf selecteren (op basis van schrijfdoel, ontvanger, hoofd- en bijzaken).	👍 👍 👍 👍
TIJDENS HET SCHRIJVEN	
Ik schrijf de tekst uit en gebruik mijn schema.	👍 👍 👍 👍
Ik let op hoe ik schrijf.	👍 👍 👍 👍
– Ik schrijf een begin, een midden en een slot.	👍 👍 👍 👍
– Ik schrijf in alinea's bij een lange tekst.	👍 👍 👍 👍
– Ik schrijf in zinnen.	👍 👍 👍 👍
– Ik schrijf met passende woorden.	👍 👍 👍 👍
– Ik schrijf verzorgd en zonder fouten.	👍 👍 👍 👍
– Ik gebruik hoofdletters en leestekens.	👍 👍 👍 👍
– Ik houd rekening met de ontvanger.	👍 👍 👍 👍
NA HET SCHRIJVEN	
Ik kijk mijn werk met aandacht na.	👍 👍 👍 👍
Ik pas mijn werk aan wanneer ik niet tevreden ben.	👍 👍 👍 👍
Ik denk na over wat er goed ging en wat er beter kan.	👍 👍 👍 👍

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde een spreektaak voorbereiden door informatie te zoeken, te selecteren en te structureren.
- Ik leerde aan de hand van het schrijfmaatje gestructureerd een spreekbeurt schriftelijk voorbereiden.

Dit kan ik al!

- Ik kan samenstellingen zoeken.
- Ik kan een tekst lezen en er de samenstellingen en afleidingen in aanwijzen.

Afleidingen

- zijn woorden die bestaan uit een grondwoord en een voorvoegsel en/of een achtervoegsel.

voorvoegsel	+	grondwoord	+	achtervoegsel
= woorddeel dat niet als los woord voorkomt		= kortste vorm van het woord = kun je niet meer in afzonderlijke woorden splitsen		= woorddeel dat niet als los woord voorkomt
<u>Voorbeelden:</u> be-, ge-, ver-, ont-, reuze-, wan-, on- ...		<u>Voorbeelden:</u> rust, einde, berg ...		<u>Voorbeelden:</u> -isch, -heid, -teit, -ig, -lijk, -te, -achtig, -ing, -loos ...

Voorbeelden:

on + rust = onrust

einde + loos = eindeloos

ge + berg + te = gebergte

- Soms moet je een tussenklank -e plaatsen, bv. vriendelijk
- Meervouden en verkleinwoorden zijn ook afleidingen.

Voorbeelden:

vriend + en = vrienden

vriend + je = vriendje

1 Een 11je

- Lees het gedicht.
- Markeer:
 - de afleidingen blauw;
 - de samenstellingen groen.
- Onderstreep in de afleidingen het grondwoord.
- Omkring in de afleidingen het voor- en/of achtervoegsel.

Banaanbruin
bruinig geelachtig
zandgeel citroengeel vergeeld
zandbak citroensap kleurig verrot
kleurenpalet

2

Zie jij wat ik zie?

- Bekijk het schilderij.
- Lees de tekst.
- Zoek in de tekst afleidingen met de gegeven grondwoorden.
- Markeer die afleidingen in de tekst.
- Onderstreep in de afleidingen het grondwoord.

buig – gelijk – verbod – productie – spiegel –
waar – natuur – schilder

Een spiegel lijkt ons de **waarheid** te tonen, maar dat doet hij **natuurlijk** niet echt. Links en rechts wisselt en het spiegelbeeld is plat. Het beeld kan ook anders zijn door de **verbuiging** of de kleur van het **spiegelende** oppervlak.

Een spiegelbeeld is **tegelijkertijd** de **waarheid** en een leugen! Het **schilderij** van René Magritte, **Reproductie verboden**, speelt met dit idee. Kijk eens naar de

weerspiegeling van de man in pak. Die klopt **natuurlijk** niet.

Reproductie verboden – René Magritte
© Succession René Magritte – SABAM Belgium 2019

3

Kun jij de afleidingen vinden?

- Lees de tekst.
- Zoek acht afleidingen in de tekst, waarin je nog duidelijk het grondwoord herkent, en markeer ze.
- Onderstreep het grondwoord in de afleiding.
- Noteer de afleidingen in de juiste kolom.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Kleur en kunst, onafscheidelijk

We staan er niet bij stil, maar overal waar we kijken, zien we kleur. We zijn omgeven door kleur. Dat valt ons in de **wanorde** van alledag niet altijd op. Maar soms vinden we het **belangrijk**, **bijvoorbeeld** als we **kledij** kopen. We staan er ook niet echt bij stil welke invloed kleur op ons heeft. **Oorspronkelijk bespeelde** McDonald's zijn publiek niet voor niets met rood en geel in het logo. Volgens **Marketing Mind** maakt de kleur rood de mens **hongerig**. In Europa werd in 2009 het rood **vervangen** door groen. Al was dat louter **gevlj**. McDonald's moest van het **negatieve** hamburgerimago af. Dat groen moest **beterschap** brengen in de vorm van een **ecologisch** imago.

Ook in kunst is kleurgebruik van **essentieel** belang. Een **kunstenaar** kent perfect het effect van kleur. Hij maakt een **tekening** of **schilderij** **fleurig** door een kleur met een ander kleur te mengen. Elk kleur geeft ook een sfeer weer. Warm geel is een **zonnige**, **vrolijke** kleur, maar koel geel kan heel anders overkomen. Groen staat voor **frisheid** en **versheid**, roze is de kleur van **zachtheid** en lijkt een **vrouwelijke** kleur, grijs lijkt vaak **levenloos** en paars staat voor macht en aanzien.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

voorvoegsel + grondwoord	grondwoord + achtervoegsel	grondwoord met voor – en achtervoegsel
wanorde	belangrijk	onafscheidelijk
gevlj	kledij	reuzemooie
bijvoorbeeld	oorspronkelijk, marketing	bespeelde
	hongerig, negatieve	vervangen
	beterschap, ecologisch	
	essentieel, kunstenaar	
	tekening	
	schilderij, fleurig	
	zonnige, vrolijke	
	frisheid	
	versheid	
	zachtheid	
	vrouwelijke	
	levenloos	

4 Maak zelf de afleiding

- Vervolledig de zin met een afleiding.
- Gebruik het gegeven grondwoord.

afwezig Door mijn **afwezigheid** _____ liep ik hopeloos achter.

geluk/vriend De rabbi was **gelukkig** _____ heel **vriendelijk** _____.

rood Het onderwerp van die tekenles was een **roodachtig** _____ voorwerp.

last Ik vond het een **lastige** _____ opdracht.

zorg Ik was nog het meest **bezorgd** _____ om die rotte tomaat!

5 Wat past?

- Vervolledig het elfje.
- In regel 1 vul je een samenstelling in.
- In regel 2, 3 en 4 vul je aan met een afleiding. Het grondwoord is telkens gegeven onder de schrijflijn. **eigen antwoord, bv.**

Fruitoodles © Stephan Brusche -
instagram.com/listeef

zomerdag _____
zomer

zonnebloem vrolijkheid _____
vrolijk

warmte, verwarmen _____ lekkerst vliegeraar
warm

gestreept vliegtuig zachtaardig, zachter _____ sportiviteit
zacht

landingsbaan

6 Jouw elfje

- Kies een kunstwerk uit les 1.
- Schrijf bij dat kunstwerk een elfje met minstens twee samenstellingen en vier afleidingen.

meerdere antwoorden mogelijk

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde afleidingen ontleden: grondwoord – voor- en/of achtervoegsel.
- Ik leerde zelf afleidingen maken om te gebruiken in een zin of een gedicht.

Les 1

1.1

8

- Kijk goed naar het kunstwerk.
- Noteer een correcte en typerende zin bij het kunstwerk.
- Gebruik de gevraagde zinsdelen.
meerdere antwoorden mogelijk, bv.
onderwerp: de vrouw

persoonsvorm: lacht, kijkt

waar? op een stoel, buiten

TYPERENDE ZIN

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

De vrouw lacht op een stoel met een prachtig landschap
achter zich.

Mona Lisa – Leonardo da Vinci

1.2

- Kijk naar het kunstwerk.
- Verzin zelf een passend onderwerp en een passende persoonsvorm.
- Maak zelf correcte en typerende zinnen. meerdere antwoorden mogelijk, bv.
- Gebruik de gegeven zinsdelen.

Lange Wapper – Antwerpen,
A. Poels
© SABAM Belgium 2019

hoe? krachtig
waar? aan het kasteel

TYPERENDE ZIN

Aan het kasteel zei de reus krachtig dat iedereen weg moest
gaan.

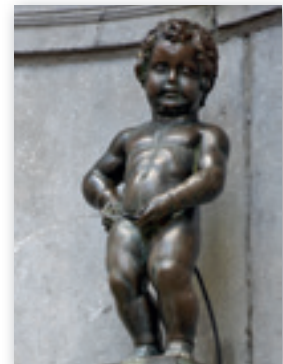
De reus hield krachtig iedereen tegen aan het kasteel.

wat? het beeld
wanneer? elke dag
waar? in Brussel

TYPERENDE ZIN

Elke dag kun je het beeld bekijken in Brussel.

In Brussel zie je elke dag het beeld van Manneken Pis.

Manneken Pis – Brussel,
H. Duquesnoy

- Kijk naar de foto. meerdere antwoorden mogelijk, bv.
- Maak zelf correcte zinnen met de opgegeven zinsdelen.

onderwerp: de jongen, het meisje

persoonsvorm: fluistert, luistert

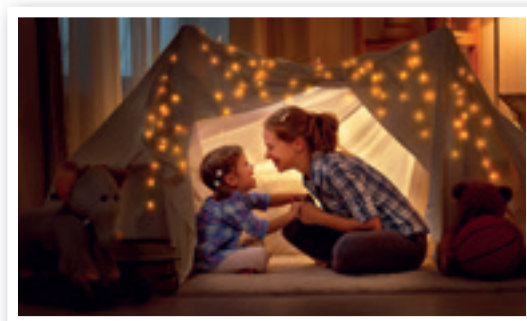
hoe? zachtjes, aandachtig

waar? in het oor, in het bos

TYPERENDE ZIN

De jongen fluistert zachtjes in het oor van het meisje.

Het meisje luistert aandachtig naar de jongen in het bos.

onderwerp: mama, het meisje

persoonsvorm: speelt, lacht

met wie? met haar dochter, met haar mama

waar? in de tent, op haar kamer

wanneer? elke avond, in het weekend

TYPERENDE ZIN

Mama speelt met haar dochter elke avond in de tent.

Het meisje lacht in het weekend met haar mama op haar kamer.

4.1

22

- Onderstreep bij de afleidingen in het kader het grondwoord.
- Omkring de voor- en/of achtervoegsels.
- Zet de afleidingen in de juiste kolom.
- Noteer in elke kolom zelf nog één voorbeeld.

bloempje – gezoen – verduidelijken – helderheid – bereik – ontvanger

grondwoord + achtervoegsel	voorvoegsel + grondwoord	grondwoord met voor – en achtervoegsel
<u>bloempje</u>	<u>gezoen</u>	<u>verduidelijken</u>
<u>helderheid</u>	<u>bereik</u>	<u>ontvanger</u>
<u>eigen antwoord</u>	<u>eigen antwoord</u>	<u>eigen antwoord</u>

4.2

22

- Bekijk het schilderij.
- Maak het elfje af met afleidingen.
- Maak je afleidingen met de grondwoorden uit het kader.
- Kijk goed naar welk voor- of achtervoegsel je moet gebruiken.

Let op! Sommige grondwoorden kun je op meerdere plaatsen zetten.

L'empire des lumières – René Magritte
© Succession René Magritte – SABAM Belgium 2019

avontuur – rust – gezond – nat – wandel – Belg – griezel – water – pracht

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

avondlucht

gegriezel _____ avontuurlijk _____

ge-

-lijk

gezondheid _____ onrust _____ prachtig _____

-heid

on-

-ig

Belgisch _____ natste _____ wandelaar _____ waterachtig _____

-isch

-ste

-aar

-achtig

lantaarnpaal

- Vervolledig de zin met een afleiding.
- Gebruik het gegeven grondwoord.

kunst De kunstenaar_____ maakte een schilderij zonder kleuren.

kleur Het kunstwerk was echt kleurloos_____.

wonder/schoon Toch was ze verwonderd_____ over de schoonheid_____ ervan.

geluk Zelfs zonder kleuren werd Lisa er gelukkig_____ van.

persoon Zeker omdat zij de schilder persoonlijk_____ ontmoette.

een kleurloos schilderij

Les 1

1.1

8

■ Kijk naar de foto.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

■ Maak zelf correcte en typerende zinnen met de opgegeven zinsdelen.

onderwerp: de jongen, het meisje

persoonsvorm: speelt, wandelde

wanneer? elke dag, gisteren

waar? in het bos, in het park

met wie? met het meisje, met de jongen

TYPERENDE ZIN

Elke dag speelt de jongen met het meisje in het bos.

Gisteren wandelde het meisje met de jongen in het park.

onderwerp: mama, het meisje

persoonsvorm: geeft, vertelt

hoe? zachtjes, vrolijk

wat? een zoen, een mop

waar? in de tent, op haar kamer

TYPERENDE ZIN

Mama geeft zachtjes een zoen in de tent.

Het meisje vertelt vrolijk een mop op haar kamer.

1.2

8

- Kijk naar het kunstwerk.
- Maak zelf een typerende zin bij dit werk.
- Je zin moet behalve persoonsvorm en onderwerp nog drie andere zinsdelen bevatten.

TYPERENDE ZIN

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

Tijdens de Eerste Wereldoorlog hield deze soldaat stoer
de wacht.

Elke avond houdt de soldaat de wacht met zijn geweer.

*The Black Watch – Ieper,
H. Duquesnoy*

- Omkring de persoonsvorm in je zin.
- Onderstreep het onderwerp in je zin.
- Noteer de andere zinsdelen die je gebruikte.
Schrijf erbij op welke vraag ze een antwoord geven.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

wanneer? tijdens de Eerste Wereldoorlog, elke avond / hoe? stoer / wat? de wacht /
waarmee? met zijn geweer

1.3

8

- Je bent gids in het museum. Bij onderstaand kunstwerk moet een tekst komen.
- Geef in drie zinnen weer waarover het werk gaat.
- Houd rekening met de volgende vereisten:
 - één zin moet beginnen met een persoonsvorm;
 - één zin moet beginnen met het wanneer-deel;
 - één zin moet beginnen met het onderwerp.

TYPERENDE ZIN

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

Dringt de nood aan vlotter verkeer? In de toekomst zullen de voertuigen in de
minderheid zijn. Mensen zullen kunnen teleporteren, waardoor voertuigen
minder populair worden.

4.1

22

- Kijk naar de foto.
- Noteer vijf afleidingen die bij de foto passen.
- Onderstreep het grondwoord en omkring de voor- en/of achtervoegsels in je afleidingen.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

plezierig, sportiviteit, zonnig, gelukkig, vriendschap, blijdschap, tezamen

4.2

22

- Kijk naar de foto.
- Maak het elfje af met afleidingen. Vertrek telkens van een nieuw grondwoord.
- Kijk goed naar welk voor- of achtervoegsel je moet gebruiken.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

vakantiehuis

gewandel natuurlijk, vriendelijk

-lijk

traagheid, waarheid wanorde, wantrouwen waterachtig

-heid

wan-

romantisch, fantastisch festiviteit wandelaar kwaliteit, sportiviteit

-isch

-teit

zomerdag

■ Maak van het grondwoord een woord op -heid, -teit of -isch zodat het past in de zin.

brutaal Aan de brutaliteit van Jonas wordt niet getwijfeld.

veel De hoeveelheid straf is niet meer te tellen.

auto Jonas gaat al automatisch naar het bureau van de directeur.

praktijk Zijn bureau is niet zo praktisch ingericht.

dank Toch toont Jonas elke keer zijn dankbaarheid omdat hij het mocht gebruiken.

Dit kan ik al!

- Ik leerde al meningen afleiden uit een tekst.

Feit of mening

 <p>feit</p>	 <p>mening</p>
<ul style="list-style-type: none"> is echt gebeurd, is waar; kun je bewijzen of controleren (betrouwbare bron); kun je niet veranderen; is objectief. <p><u>Voorbeelden:</u></p> <p>België heeft tien provincies. Wij hebben vijf zintuigen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> is hoe je over iets of iemand denkt, wat je van iets of iemand vindt; kun je niet controleren (bron is niet betrouwbaar); verschilt van persoon tot persoon; is subjectief; begint vaak met: ik denk of ik vind, volgens mij, ze zeggen dat ... je kunt argumenten gebruiken om je mening te onderbouwen. <p><u>Voorbeelden:</u></p> <p>Ik vind basketbal een leuke sport. Dit is een heel lekkere cake.</p>

1

Titels lezen

- Duid de titels aan van de twee krantenartikels die jij gaat lezen.

- 9 000 vlinders sterven in kunstwerk van Damien Hirst
- Woede om controversiële nazidans cheerleaders
- Australische supermarkt staat toch open voor kunstproject met 11 000 naakte mensen
- Lam Gods* van Milo Rau: petitie tegen naaktscène
- Beruchte graffitikunstenaar Banksy doet het weer!
- Heisa over Brusselse rapper

[meerdere antwoorden mogelijk](#)

- Schrijf bij elke titel drie woorden waaraan jij denkt als je de titel leest.

Tekst nummer: _____ : [meerdere antwoorden mogelijk](#) _____

Tekst nummer: _____ : [meerdere antwoorden mogelijk](#) _____

Vul het schema aan voor de twee teksten die jij gelezen hebt.

TEKST 1

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Over welke kunstenaar of uitvoerder wordt er iets gezegd?	Damien Hirst
WAAR vind je het kunstwerk?	Museum Tate Modern in Londen
HOE herken je het kunstwerk? Wat is er bijzonder?	Levende vlinders fladderen rond in een installatie. Elke dag sterven gemiddeld 60 vlinders.
WAT is de bron van de tekst?	Het Laatste Nieuws
VAN WIE lees je een mening?	de dierenbescherming
WAT is die mening?	Dit is een massaslachting die niets met kunst te maken heeft, enkel voor het vermaak van de kunstenaar.

TEKST 2

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Over welke kunstenaar of uitvoerder wordt er iets gezegd?	een cheerleaderteam
WAAR vind je het kunstwerk?	in een Mexicaanse stad (Guadalajara)
HOE herken je het kunstwerk? Wat is er bijzonder?	Jongens en meisjes dansen in militaire uniformen met hakenkruizen en brengen een Hitlergroet.
WAT is de bron van de tekst?	Metronieuws.nl
VAN WIE lees je een mening?	De organisator van het evenement (Enrique Casas)
WAT is die mening?	De dans is een kunstvorm en kunst kan ongemakkelijk zijn.

3 Op zoek naar een mening

- Schrijf een korte samenvatting over de meningen in elke tekst.
- Wie is positief of negatief over welk kunstwerk en waarom?

TEKST 1

[meerdere antwoorden mogelijk, bv. De dierenbescherming heeft kritiek op het kunstwerk 'In and out of love' van Damien Hirst, omdat in deze installatie elke dag zestig vlinders sterven.](#)

TEKST 2

[De Mexicanen zijn boos over een nazidans waarbij jongens en meisjes met hakenkruizen dansen. De organisator van het evenement vindt echter dat kunst ongemakkelijk mag zijn om naar te kijken.](#)

4

Mijn eigen mening

- Ga jij akkoord met deze meningen? Waarom wel of niet?

TEKST 1

meerdere antwoorden mogelijk, bv. Ik vind de kritiek van de dierenbescherming terecht, omdat vlinders in hun natuurlijke omgeving negen maanden oud worden en in het kunstwerk slechts een paar uren of dagen leven.

TEKST 2

meerdere antwoorden mogelijk, bv. Ik ga niet akkoord met de organisator, omdat ik vind dat je respect moet hebben voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

5

Figuurlijk taalgebruik

- Markeer het figuurlijk taalgebruik in de zinnen.
- Herschrijf de zin met je eigen woorden. Twijfel? Zoek de uitdrukking op in een (online) woordenboek.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

- 1 Banksy is een voorbeeld van een kunstenaar die graag **buiten de lijntjes kleurt**.
Banksy is een kunstenaar die graag verrassend uit de hoek komt, hij wijkt graag af van de norm.
- 2 De Engelse kunstenaar Damien Hirst **brak door** met een kunstwerk van een haai.
De kunstenaar Damien Hirst boekte een eerste succes met een kunstwerk van een haai op sterk water.
- 3 Vele Mexicanen reageren woedend over de nazidans, waardoor de organisator de identiteit van de jongeren niet wil **prijsgeven**.
Vele Mexicanen reageren woedend over de nazidans, waardoor de organisator de identiteit van de jongeren niet bekend wil maken.
- 4 Regisseur Milo Rau **staat open voor** debat met de tegenstanders, maar vraagt dat ze de voorstelling eerst bekijken.
Regisseur Milo Rau is bereid om het debat aan te gaan / in gesprek te gaan met de tegenstanders, maar vraagt wel dat ze de voorstelling eerst bekijken.

- 5 Graffitikunstenaar Banksy heeft **zijn oog laten vallen op** een doodgewone oude garage in de stad Port Talbot in Wales voor zijn nieuwste graffitikunstwerk.

Banksy heeft een doodgewone oude garage gekozen voor zijn nieuwste kunstwerk.

- 6 Toen het publiek er **lucht van kreeg** dat de Brusselse rapper Damso het WK-lied zou zingen, was **het hek van de dam**.

Toen het publiek te weten kwam dat de Brusselse rapper Damso het WK-lied zou zingen, ontstond er groot protest.

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET LEZEN	
Ik lees de titel(s) en maak een keuze	👍 👍 👍 👍
TIJDENS HET LEZEN	
Ik beantwoord de 5 W-vragen en de H-vraag.	👍 👍 👍 👍
Ik denk na over wat belangrijk is en zoek de sleutelwoorden.	👍 👍 👍 👍
Ik lees en begrijp ook wat er niet letterlijk staat.	👍 👍 👍 👍
Ik stel vragen. Begrijp ik de tekst? Begrijp ik de belangrijke woorden?	👍 👍 👍 👍
NA HET LEZEN	
Ik kan vertellen waarover de tekst ging.	👍 👍 👍 👍
Ik kan mijn mening geven over de inhoud en de lay-out van de tekst.	👍 👍 👍 👍

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde kritisch nadenken over verschillende meningen in een tekst.
- Ik leerde mijn eigen mening verwoorden en beargumenteren.

Dit kan ik al!

- Ik kan verschillende strategieën inzetten om de betekenis van een woord te achterhalen.
- Ik kan de betekenis van spreekwoorden achterhalen door de sleutelwoorden op te zoeken in het woordenboek.

1 Vergelijkende gedichten

- Lees de gedichten.
- Markeer de vergelijkingen in elk gedicht.
- Bespreek de betekenis van de vergelijkingen met je klasgenoten.

Jij wordt mijn lief!
zei de bazige dief.
Maar het meisje zei nee
en ze wilde niet mee.
Toen heeft de dief,
de dief zonder lief,
zo zwart als kolen
haar hartje gestolen.
En wou ze 't terug
dan moest ze haar leven
voorgoed aan hem geven.
(Geert De Kockere)

uit 'De dans van de nar', Geert De Kockere, De Eenhoorn, 1994

In een oude perenboom,
geloof me maar,
zat Jan Appelaar.
Hij at een pruim,
zo krom als een banaan
met een kersenpit
en een druivensteeltje eraan.
Wat zeg je?
Dat dit niet kan?
Nou goed,
in een oude treurwilg dan?
(Geert De Kockere)

uit 'Visjes in mijn hoofd', Geert De Kockere, De Eenhoorn, 2008

Als de zon nog eens opkomt,
bind haar dan vast
als een geitje in het gras.
Loop dan snel weg
en verberg je achter de horizon
Ja, als dát eens kon ...
(Je verbergen achter de horizon.)
(Geert De Kockere)

uit 'Een ei gelegd aan zee', Geert De Kockere, De Eenhoorn, 2005

2 Dierlijke eigenschappen

- Vul de vergelijkingen aan met het passende dier uit het kader.

Tip!

Denk goed na over de eigenschappen van elk dier!

slak – vogel – haas – mol – pauw – vis – muis – beer – vos – kreeft

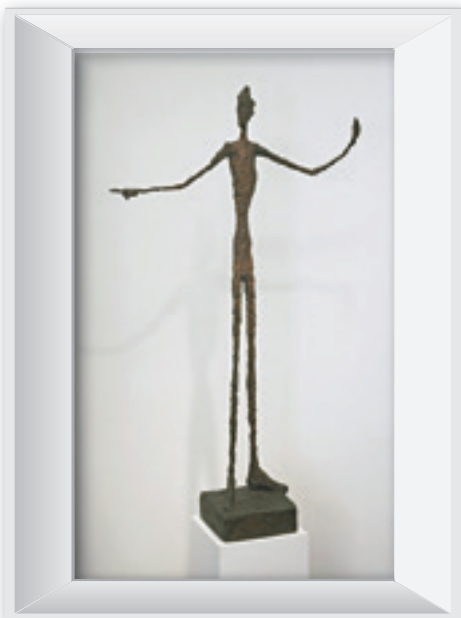
- 1 Zo traag als een slak _____.
- 2 Zo trots als een pauw _____.
- 3 Zo sluw als een vos _____.
- 4 Zo blind als een mol _____.
- 5 Zo gezond als een vis _____.
- 6 Zo vrij als een vogel _____.
- 7 Zo rood als een kreeft _____.
- 8 Zo sterk als een beer _____.
- 9 Zo bang als een haas _____.
- 10 Zo stil als een muis _____.

3 Zo wit als sneeuw

- Bekijk de kunstwerken.
- Noteer een vergelijking uit het kader bij het passende kunstwerk.

zo dood als een pier – zo slank als een den – zo stil als een muis – slapen als een roos

zo slank als een den _____

The dream – Pablo Picasso
© Succession Picasso – SABAM Belgium 2019

slapen als een roos

Automat – Edward Hopper
© Heirs of Josephine N. Hopper / SABAM Belgium 2019

zo stil als een muis

Stilleven met gevogelte – Willem van Aelst

zo dood als een pier

4 Eigenschappen

- Welke eigenschappen passen bij jou?
- Vertel het met een vergelijking.

- 1 Ik ben zo meerdere antwoorden mogelijk, bv. zo moedig als een leeuw
- 2 Ik ben zo meerdere antwoorden mogelijk
- 3 Ik ben zo meerdere antwoorden mogelijk
- 4 Ik kan meerdere antwoorden mogelijk, bv. eten als een paard.

- Speel de gids en vertel iets over het schilderij. Gebruik in elke zin een vergelijking.

Tip!

Bekijk de vergelijkingen in de vorige oefeningen.

*Jongen en hond in Johnnypump – Jean-Michel Basquiat
© The estate of Jean-Michel Basquiat / SABAM Belgium 2019*

1 eigen antwoord, bv. De man is zo dood als een pier.

2 eigen antwoord, bv. De hond kijkt zo scheel als een otter.

3 eigen antwoord, bv. Dit schilderij is zo gek als een deur.

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde vergelijkingen gebruiken om mijn taal te verrijken.

Dit kan ik al!

- Ik kan plezier beleven aan het creatief omgaan met taal.

DROEDELS

Droedels zijn raadsels en woordspelletjes waarbij alleen letters gebruikt worden. Het kan ook een eenvoudige tekening of een deel van een tekening zijn.

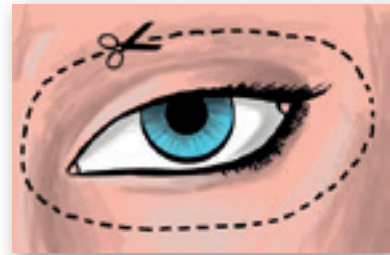

1 D+roe+del = droedel

- Welk woord staat er getekend?
- Los de tekendroedels op.

gatenkaas

knip oog

feestnummers

vijfhoek

slaapzak

2 Letter + droedel = moeilijker?

- De tekeningen werden vervangen door letters.
- Los de letterdroedels op.

wind

eend

donderdag

proper

nachtwacht

nachtblind

3 Droedel maar

- Ontwerp zelf een originele droedel.
Je mag kiezen uit een tekendroedel of een letterdroedel.

GRAFFITI

Graffiti zijn met viltstift of spuitbus aangebrachte figuren of teksten op muren of gebouwen. Sommige mensen vinden het kunst, anderen spreken van vandalisme.

4 Kunstige kleurige naam

- Maak jouw eigen graffitikunstwerk.
- Gebruik jouw naam als onderwerp.
- Teken met potlood je naam in dikke, open letters. Je kunt hierbij verschillende soorten letters nemen.
- Kleur de letters en achtergrond in met lichte kleuren.
- Gebruik donkere en felle kleuren om de letters te verfraaien.
- Maak daarna je kunstwerk af.

Tip!

Zoek op het internet enkele voorbeelden van stijlen die jou aanspreken of inspireren.

REBUS

Een rebus is een soort woordpuzzel. In een rebus worden figuren gebruikt om woorden of woorddelen voor te stellen. Behalve uit de figuren bestaat de rebus meestal uit letters die toegevoegd, verwijderd of vervangen moeten worden door andere letters.

p = m

5 Rebus

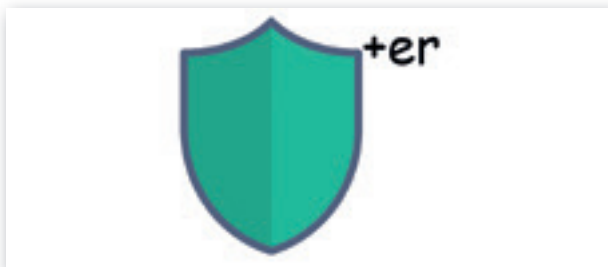
Los de rebussen op.

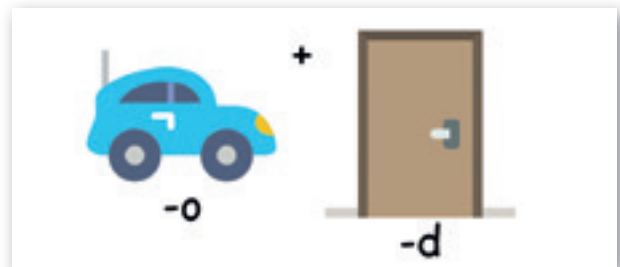
kampioen

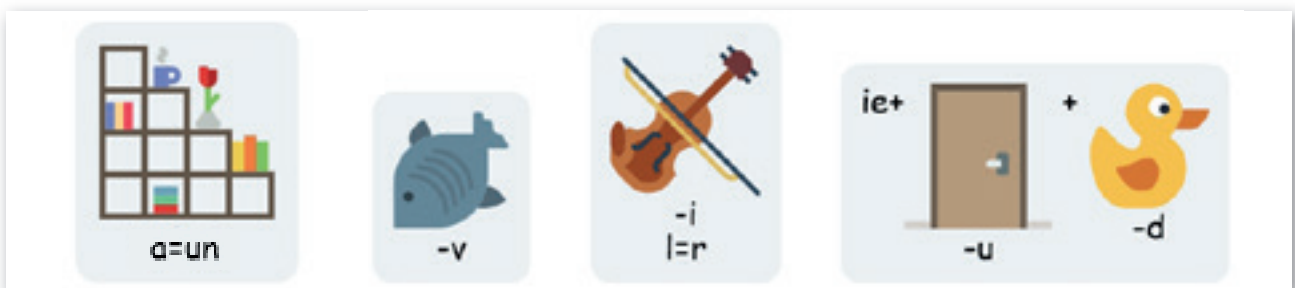
beeldhouwer

schilder

auteur

Kunst is voor iedereen.

Kunst is wat de gek ervoor wil geven.

6 Zelf een rebus maken

- Ontwerp zelf een rebus.
Je mag kiezen of je een woord of een zin maakt.

KLINKERS

De letters **a, e, i, o** en **u** worden de klinkers uit ons alfabet genoemd. De andere letters zijn de medeklinkers.

De letter **y** is een bijzonder geval: deze letter wordt zowel als klinker of als medeklinker beschouwd.

7 ZNDR KLNKRS

- Lees het gedicht zonder klinkers.

Lttrs

mt zsntwntg lttrs
mkn mnsn wrdn.
mt zsntwntg lttrs
schrvn mnsn vrhln.

twntg mdklnkrs
zs klnkrs ...

knnn w wrdn mkn zn dr klnkrs?
knnn w vrhln schrvn zn dr klnkrs?

Is j dz tkst bgrpt ...
Is j dz tkst knt lzn ...

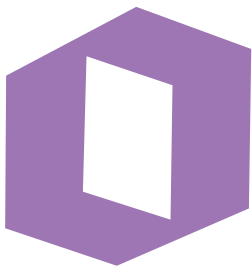
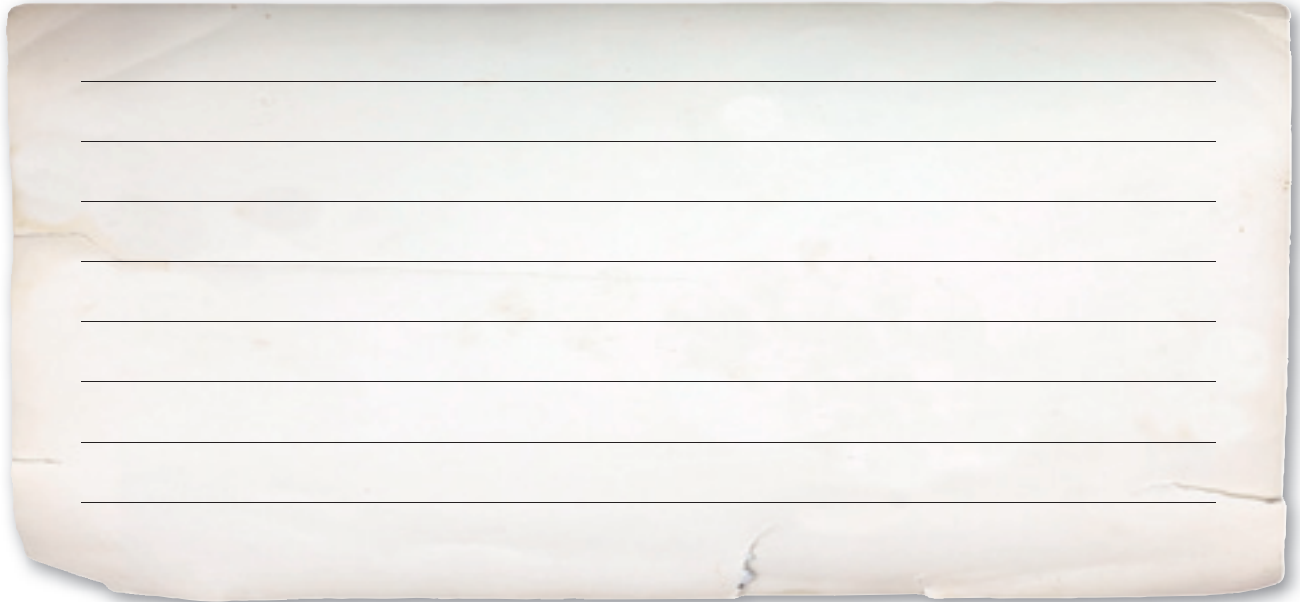
Dan wel!

[Marion van de Coolwijk]

Van de Coolwijk, M. (2008). Uit: 'Eis ijs! Zei zij'. Winkel – Uitgeverij Kind in Beeld

- Schrijf een zin zonder klinkers.
- Gebruik drukletters en schrijf duidelijk.
- Laat voldoende ruimte tussen de woorden.
- Laat een klasgenoot je zin lezen.

- Schrijf zelf een verhaal van vijf zinnen zonder klinkers. Kies iets wat je onlangs hebt meegemaakt op school of thuis.

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde creatief spelen met taal.

Les 6

6.1

■ Verbind de vergelijkingen met de passende verklaring.

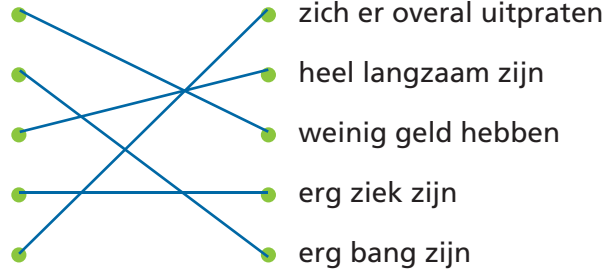
Dat meisje is zo arm als de mieren.

Ik was zo bang als een haas.

Hij liep zo traag als een slak.

De meester was zo ziek als een hond.

Tijdens het spel was ik zo glad als een aal.

6.2

■ Bekijk de kunstwerken.

■ Noteer de vergelijkingen bij het passende kunstwerk.

zo arm als de mieren – zo bang als een haas – zo traag als een slak –
zo ziek als een hond – zo nijdig als een spin

La femme qui pleure – Pablo Picasso
© Succession Picasso - SABAM Belgium 2019

zo bang als een haas

Het zieke kind – Gabriël Metsu

zo ziek als een hond

Banksy – Keep your coins, I want change

zo arm als de mieren _____

zo traag als een slak _____

De volharding der herinnering – Salvador Dalí
© Fundació Gala - Salvador Dalí / SABAM Belgium 2019

De vaisspeler met de ruitenaas – Georges de La Tour

zo nijdig als een spin _____

Les 6

6.1

- Duid in het verhaal de vergelijkingen aan.
- Zoek een verklaring voor deze vergelijkingen.

Tip!

Je kunt een woordenboek of het internet gebruiken om de verklaring op te zoeken.

Op een hete zomeravond lag de stad er verlaten bij. Iedereen zocht verkoeling in de frisse, met airco gekoelde huizen. Iedereen, behalve één man. Hij leek helemaal geen haast te hebben en **liep zo traag als een slak** door de straten. De man bleef rondslechteren tot hij een meisje tegenkwam. Zij was **zo arm als de mieren** en had dus geen huis om verkoeling te zoeken. Het meisje zag de man al van ver komen. Hij zag er niet betrouwbaar uit dus ze probeerde hem te negeren. Toen ze begreep dat hij op haar afstapte, werd ze **zo bang als een haas** en liep ze dicht tegen de huizen aan. De man zag dat het meisje ongerust was en probeerde haar op haar gemak te stellen. Beetje bij beetje won de man haar vertrouwen en luisterde het meisje naar zijn verhaal. Niet zo gek, want die man was **zo glad als een aal**. Hij vertelde het meisje dat hij met haar te doen had. Daarom bood hij haar zijn overschot aan vitaminen aan. Het zou haar behoeden voor ziektes. Voor het slapengaan nam het meisje een vitamientje in. Dat had ze beter niet gedaan, want ze werd **zo ziek als een hond**.

Op een zwoele zomerochtend ontwaakte de stad. Iedereen startte aan zijn dagelijks ochtendritueel. Iedereen, behalve één meisje. Zij lag levenloos in een hokje aan de kant van de straat.

vergelijking	verklaring
Hij liep zo traag als een slak.	heel langzaam lopen
Ze is zo arm als de mieren.	weinig geld hebben
Ze is zo bang als een haas.	erg bang zijn
Hij is zo glad als een aal.	zich overal uitpraten
Ze is zo ziek als een hond.	erg ziek zijn

- Bekijk de kunstwerken. meerdere antwoorden mogelijk, bv.
- Noteer een passende vergelijking bij elk kunstwerk.

vechten als een leeuw - als haringen in een ton - zo ziek als een hond -
zo nijdig als een spin - als een tang op een varken slaan

Pompoen 2014 – Yayoi Kusama

als een tang op een varken
slaan

Boerenvechtpartij – Adriaen Brouwer

vechten als een leeuw

Het zieke kind - Gabriël Metsu

zo ziek als een hond

De valspeeler met de ruitenaas – Georges de La Tour

zo nijdig als een spin

Aziatisch veld – Antony Gormley

als haringen in een ton

Thema 8

Spel gespo(r)t

Dit kan ik al!

- Ik kan de persoonsvorm vervoegen door rekening te houden met het onderwerp.
- Ik kan de persoonsvorm vervoegen door rekening te houden met de tijd.
- Ik kan werkwoorden die geen persoonsvorm zijn herkennen en correct schrijven.

Tegenwoordige tijd en verleden tijd

De tegenwoordige tijd (t.t.)

- het gebeurt **nu** of het is nog niet voorbij.

Voorbeelden: De leden van de voetbalclub **(vieren)** hun overwinning.

Op de voetbalclub **(wordt)** de overwinning gevierd.

De leden van de voetbalclub **(zullen)** hun overwinning vieren.

Als de **persoonsvorm** in de tegenwoordige tijd staat, staat de zin in de tegenwoordige tijd.

De verleden tijd (v.t.)

- het is **voorbij**, het is al gebeurd.

Voorbeelden: De leden van de voetbalclub **(vierden)** hun overwinning.

Op de voetbalclub **(werd)** de overwinning gevierd.

Als de **persoonsvorm** in de verleden tijd staat, staat de zin in de verleden tijd.

Soms verandert het werkwoord van klank in de verleden tijd.

Voorbeelden:

worden → werden

slapen → sliepen

roepen → riepen

1

Uit het Taalkanjer verhaal

8

- Noteer voor elke tijd één zin uit het Taalkanjer verhaal.
- Omkring de persoonsvorm in de zin.
- Omkring de andere werkwoorden met potlood.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Tegenwoordige tijd

Wat **(moet)** ik met een jongen in mijn team? _____

Ik **(kijk)** **(wel)** **(uit)** _____

Verleden tijd

De jongens **(keken)** met veelzeggende blikken naar elkaar. _____

Jonas **(schudde)** hevig met zijn hoofd. _____

2

Teamsport

8

- Omkring de persoonsvorm.
- Noteer de infinitief van de persoonsvorm achter elke zin.
- Onderstreep het onderwerp.
- Markeer in welke persoon de persoonsvorm staat. (1 – 2 – 3; enk. – mv.)
- Kijk naar het voorbeeld.

	infinitief: ik zal ...	persoon
1 Ik <u>mag</u> mijn middelvinger niet opsteken naar de directeur.	mogen _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.
2 Jonas <u>schudde</u> hevig met zijn hoofd.	schudden _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.
3 Ze <u>wachtten</u> een voor een tot ze gekozen werden.	wachten _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.
4 Natuurlijk <u>willen</u> we winnen.	willen _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.
5 Hij en de jongens achter hem <u>zagen</u> dat ze het meende.	zien _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.
6 Hij <u>wees</u> naar het meisje in de rij wachtenden.	wijzen _____	1 – 2 – 3 enk. – mv.

3

Netjes op zijn plaats

- Noteer elke persoonsvorm van oefening 2 op de juiste plaats in het schema.
- Omkring bij de werkwoorden in de verleden tijd, waar mogelijk, de stam van het werkwoord.
- Onderstreep hier ook de uitgang bij de stam waar mogelijk.

persoonsvorm		
t.t.	v.t.	
	geen klankverandering	klankverandering
mag _____	<u>schudde</u> _____	<u>zagen</u> _____
willen _____	<u>wachtten</u> _____	<u>wees</u> _____

4 Personen in enkelvoud of meervoud?

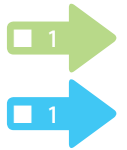
- Zet alle gegeven woordgroepen op de juiste plaats in de tabel.
- Noteer achter elke woordgroep in welke tijd de persoonsvorm staat: t.t. of v.t.

ik vraag – jullie wandelden – de jongens sporten – wij deden – Jonas lacht – ik meende –
jij kijkt – jullie zuchten – Leen vond – je koos – wij speelden – de meisjes sportten

	1ste persoon	2de persoon	3de persoon
enk.	ik vraag (t.t.) _____	jij kijkt (t.t.) _____	Jonas lacht (t.t.) _____
	ik meende (v.t.) _____	je koos (v.t.) _____	Leen vond (v.t.) _____
mv.	wij deden (v.t.) _____	jullie wandelden (v.t.) _____	de jongens sporten (t.t.) _____
	wij speelden (v.t.) _____	jullie zuchten (t.t.) _____	de meisjes sportten (v.t.) _____

5 Voeger en nu

- Kijk naar de foto's.
- Noteer een correcte zin bij elk voorschrift.
- Maak zinnen in de tegenwoordige tijd (t.t.) of verleden tijd (v.t.)
Soms moet je ook een extra werkwoord gebruiken: t.t. of v.t. + extra werkwoord.
- Kijk naar het voorbeeld op het bord.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

onderwerp: Leentje / infinitief: lakken / t.t.

Leentje lakt de nagels van mama.

onderwerp: Ik / infinitief: lakken / t.t. + extra werkwoord

Ik heb mijn nagels gelakt.

onderwerp: wij / infinitief: spelen / t.t.

Wij spelen een spel.

onderwerp: jij / infinitief: spelen / v.t.

Jij speelde een spel.

onderwerp: tweede persoon mv. / infinitief: lopen / t.t.

Jullie lopen snel.

onderwerp: tweede persoon enk. / infinitief: lopen / v.t.

Je liep snel.

onderwerp: eerste persoon mv. / infinitief: lopen /
t.t. + extra werkwoord

Wij hebben snel gelopen.

onderwerp: eerste persoon enk. / infinitief: springen / t.t.

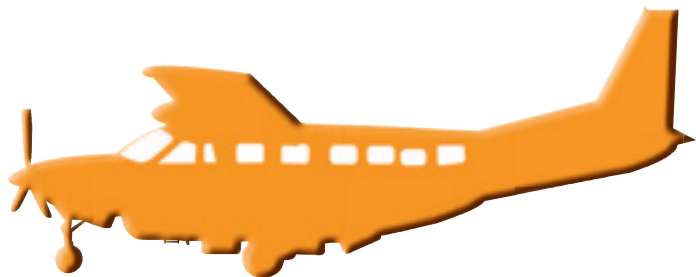
Ik spring uit het vliegtuig.

onderwerp: derde persoon enk. / infinitief: springen / v.t.

Zij sprong uit het vliegtuig.

onderwerp: tweede persoon mv. / infinitief: springen /
t.t. + extra werkwoord

Jullie zijn uit het vliegtuig gesprongen.

- Formuleer zes zinnen bij de tekening die voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - elke persoon (eerste, tweede en derde persoon, enkelvoud en meervoud) moet één keer voorkomen;
 - elke tijd (t.t., v.t.) moet minstens één keer voorkomen;
 - er moet minstens één zin zijn waarbij je naast de persoonsvorm een extra werkwoord toevoegt.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Ik oefen aan de rekstok.

Jij hebt goed gespeeld.

De jongen wandelt met zijn hond.

We fietsten in het park.

Jullie liepen veel te snel.

Zij hebben flink gesport.

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde de persoonsvorm aanpassen aan het onderwerp en de tijd van de zin.
- Ik leerde de persoonsvorm in de verleden tijd correct vormen, zowel bij werkwoorden, als bij werkwoorden zonder klankverandering.
- Ik leerde een zin met daarin een persoonsvorm en een extra werkwoord correct vormen.

LES 2

Mijn sport is top!

Dit kan ik al!

- Ik kan een artikel schrijven en daarbij rekening houden met eigenschappen van een artikel.

1 Sportpaspoort van Mark Tijsmans

- Beluister het interview.
- Vul het schema aan.

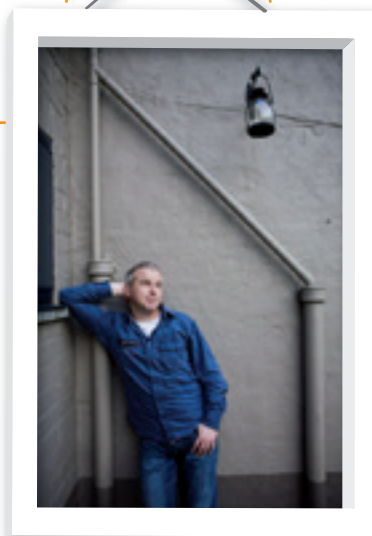
Welke sporten?

lopen

fietsen

Hoe vaak sporten?

3 x per week

Welke sporten zeker nooit?

bungeejumpen/

elastiekspringen/

wielrennen

overwinningskreet?

Oef!

sportidolen?

Lance Armstrong

Kim Gevaert

Tia Hellebaut

Kim Clijsters

Justine Henin

toppunt?

Musical, Romeo en

Julia

- Lees het interview.
- Plaats de volgende woorden op de juiste plaats in de pijlen.

antwoord – inleiding – bron – titel – vraag – slot – midden – schrijver

titel

Als ik op reis ga, is het altijd om te klimmen

Vakantie is voor veel mensen een tijd om uit te rusten. Maar sommige mensen kiezen liever voor een andere soort vakantie. Gilles Royon (29 jaar) hangt bijvoorbeeld graag aan de wand van hoge rotsen. Hij is klimmer en lesgever bij de organisatie Vertical Thinking.

Toen we Gilles belden, hing hij 100 meter hoog aan een rots. Dat was niet de beste plaats voor een interview. Enkele dagen later was Gilles gewoon thuis. Hij antwoordde met plezier op al onze vragen over klimmen.

inleiding

antwoord

Wanneer ben je begonnen met klimmen?

Gilles Royon: Ongeveer tien jaar geleden. Ik begon met klimmen in een zaal in Gent. Ik studeerde voor master in de Lichamelijke Opvoeding. Tijdens die studie kreeg ik een aantal uren les in klimmen. Ik vond dat meteen een heel fijne sport.

Wat is de moeilijkste vorm van klimmen?

G.R.: Bij voorklimmen moet je de meeste techniek gebruiken. Het is ook geestelijk moeilijker. Je maakt het touw vast op regelmatige afstanden. Maar die liggen soms vrij ver uit elkaar. Soms klim je twee meter boven het laatste punt waar je touw vastzit. Val je? Dan kom je meteen vier meter lager uit. Dat is even schrikken.

vraag

Hoe weet je waar je je touw kunt vastmaken?

G.R.: In sommige rotsen zitten al haken. Iemand heeft zo al verschillende wegen naar omhoog voorbereid. Dat is sportklimmen. Daarbij probeer je een zo moeilijk mogelijke weg te klimmen. Je probeert steeds beter te worden. Er zijn natuurlijk ook veel rotsen waar geen haken in zitten. Daar doe je aan 'traditioneel' klimmen. Je moet zelf je touw vastmaken met kleine haakjes en klemmen. Die spannen zichzelf op in een spleet in de rots. Daar heb je nog meer ervaring voor nodig dan voor sportklimmen.

midden

Waar in België kun je gaan rotsklimmen?

G.R.: In België zijn ongeveer 50 plaatsen met grote rotswanden. De bekendste en de grootste is Freÿr in de provincie Namen. Daar kun je meer dan 600 routes klimmen. Je kunt er zeker tot 80 meter hoog gaan. Er zijn ook een heleboel kleinere rotsen, waar je ongeveer 10 tot 20 verschillende wegen naar omhoog kunt klimmen.

Wie is momenteel een bekend Belgisch klimmer of klimster?

G.R.: De laatste jaren doen veel Belgische klimmers het goed op grote toernooien. Denk maar aan Anak Verhoeven. Zij werd pas nog Europees kampioen in het muurklimmen. Dat heeft veel invloed. Door die mooie verhalen beginnen veel mensen ook met klimmen. Op de volgende Olympische Spelen is klimmen er voor het eerst bij. Dat zal ook voor veel nieuwe klimmers zorgen.

Het was erg aangenaam om met jou te kunnen spreken. Bedankt voor de tijd die je vrijmaakte. Veel succes bij de volgende klim!

slot

schrijver

G.R.: Geen probleem. Tot ziens.

R. Meert

bron: Wablieft nr. 1156, 16/08/2017, www.wablieft.be

bron

3 Interview Ruben Schaken

- Lees de aandachtspunten voor een goed interview.
- Kijk en luister naar het interview.
- Kruis de aandachtspunten aan waar de reporters het goed doen.
- De reporters kijken de geïnterviewde aan.
- De reporters tonen interesse in wat er gezegd wordt (door te knikken of te hummen).
- De reporters stellen hun gast voor tijdens de inleiding en geven het doel van het interview weer.
- Tijdens het interview worden vooral open vragen gesteld.
- Het interview wordt afgesloten met een bedanking.
- De reporters stellen boeiende, gedurfde vragen die de geïnterviewde uitdagen.

4 Heb je nog een vraag?

- Noteer zelf twee boeiende, open vragen voor jou geïnterviewde.

- [meerdere antwoorden mogelijk](#)

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET SCHRIJVEN	
Ik weet waarover ik ga schrijven.	
Ik hou rekening met het teksttype: het interview.	
Ik zoek extra informatie op.	
Ik weet wat mijn schrijfdoel is.	
Ik denk na over hoe ik de schrijftaak zal aanpakken.	
– Ik maak gebruik van open en boeiende vragen.	
– Ik schrijf een correcte inleiding en slot.	
Ik raadpleeg verschillende bronnen.	
Ik durf te selecteren.	

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde wat de onderdelen van een interview zijn.
- Ik leerde open vragen formuleren.
- Ik leerde mijn interview voorbereiden door extra informatie op te zoeken.

Dit kan ik al!

- Ik leerde al verwijsoverbeten afleiden uit een tekst.
- Ik leerde al beeld- en staafdiagrammen lezen.

1 Vlamingen sporten steeds meer

- Lees de tekst en markeer de cijfergegevens.

Nooit eerder deden zoveel Vlamingen aan sport

18/02/2019

Twee op de drie Vlamingen zeggen van zichzelf dat ze meerdere keren per maand aan sport doen. Nooit eerder lag dat aandeel zo hoog. Dat blijkt uit een onderzoek onder leiding van professor sport-sociologie Jeroen Scheerder (KU Leuven), waarover de Mediahuiskranten berichten.

In het onderzoek wordt elk jaar bij 1 500 volwassenen gepeild naar hun sportbeoefening. '62,6 procent doet meerdere keren per maand aan sport', zegt Scheerder. 'Ter vergelijking: vijf jaar eerder was dat nog minder dan de helft (49,6 procent). Nog iets meer dan een kwart doet echt nooit aan sport. Vijftien jaar geleden was dat nog de helft van alle volwassen Vlamingen.'

'Wat sowieso opvalt, is dat iedereen erop vooruitgaat', zegt Scheerder. 'Jongeren sporten meer. Maar ouderen ook.'

'We worden steeds meer gewezen op het feit dat we zelf voor een groot stuk verantwoordelijk zijn voor onze gezondheid', zegt Scheerder. 'Daardoor leeft het bij het publiek: in een al zeer drukke agenda proberen we sport nog bij te plannen. Dat sporten nu veel makkelijker is, ook buiten clubverband, speelt daar zeker in mee.'

Bron: www.hln.be

- Wat is de bedoeling van de schrijver?
- De lezer ontspannen met leuke weetjes over sport (ontspannende tekst).
- De lezer informeren over het sportgedrag van de Vlamingen (informatieve tekst).
- De lezer motiveren om zich in te schrijven in een plaatselijke sportclub (activerende tekst).
- De lezer overtuigen dat sporten leuk is (overtuigende tekst).

- Is de zender betrouwbaar? Omkring.

Ja, want [de cijfers in deze tekst zijn gebaseerd op een onderzoek van een universiteit. Jeroen Scheerder is professor sportsociologie.](#)

- Wat is de hoofddedachte in dit artikel?
- De KU Leuven maakt een studie over het sportgedrag bij Vlamingen.
- 2 op de 3 Vlamingen doen meerdere keren per maand aan sport.
- 1 500 volwassenen doen aan sport.
- Het aantal sportende jongeren daalt.

2 Recordaantal Vlamingen sport regelmatig

- Lees de tussentitels. Wat wil je te weten komen in deze tekst?

eigen antwoord, bv. Wat zijn de populairste sporten in Vlaanderen?

Sporten jongeren meer dan ouderen?

- Lees de tekst en markeer de relevante cijfergegevens.

Recordaantal Vlamingen sport regelmatig

18 februari 2019
Marjan Temmerman

Nooit eerder werd er zoveel gesport in Vlaanderen. Dat blijkt uit de jaarlijkse rondvraag van de KULeuven. Twee op de drie Vlamingen zeggen dat ze meerdere keren per maand sporten. Vooral senioren¹ komen meer dan ooit in beweging en fietsen blijft het populairst, op de voet gevolgd² door wandelen.

Sporten zit in de lift³, de Vlaming komt steeds meer in beweging. Vijftien jaar geleden zei een op de drie Vlamingen meerdere keren per maand te sporten. Vijf jaar geleden was dat de helft en sinds dit jaar zeggen twee op de drie het regelmatig te doen.

Solosport aan de top
Fietsen (32%) en wandelen (30%) zijn de populairste sporten. Lopen (14%), fitness (10%) en zwemmen (10%) vervolledigen de top 5. Allemaal zogenoemde solosporten. Je kunt zelf kiezen wanneer en op eigen houtje een plek uitkiezen, het samen doen of alleen.

Daarna volgen voetbal (4%), tennis (3%) en dansen (2%). Opvallende nieuwkomer in de top 10 is trouwens yoga: 1,8% van de sportende Vlamingen kiest daarvoor.

Alle leeftijden
Een op de drie 75-plussers zegt meerdere keren per maand te sporten. De nieuwe senioren blijven duidelijk actiever dan vroeger. 'Een stijging is te zien in alle leeftijdscategorieën en subgroepen', zegt KULeuven professor sportsociologie Jeroen Scheerder. 'Jongeren sporten meer dan vroeger, mannen én vrouwen gaan er vaker voor en sportclubs zien het aantal leden toenemen.'

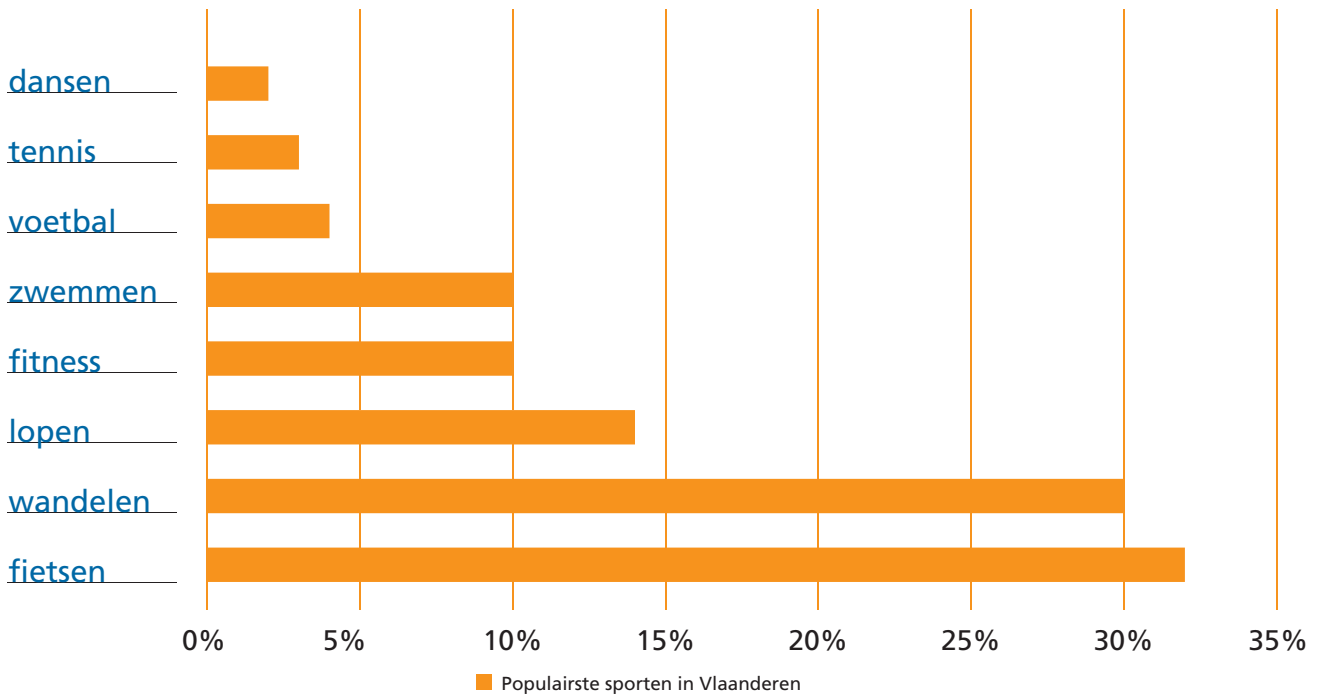
Sportsocioloog Jeroen Scheerder
Ook al stijgt het aantal sporters over alle leeftijden en lagen van de bevolking, toch is er een kanttekening te maken⁴. 'De onderlinge verschillen blijven', stelt Scheerders vast. Mannen sporten nog altijd meer dan vrouwen, jongeren meer dan ouderen en hoogopgeleiden meer dan laagopgeleiden.

Bron: www.vrt.belvrtnews

- 1 **de senioren**: ouderen, bejaarde mensen
- 2 **op de voet gevolgd door**: nauw opvolgen
- 3 **in de lift zitten**: populair worden
- 4 **een kanttekening maken**: een opmerking maken

- Wat zijn de populairste sporten in Vlaanderen? Vul de grafiek aan met de gegevens uit tekst 2.
- Wat weet je al als je naar de grafiek kijkt?

Fietsen is populair in Vlaanderen.

3 Waar of niet waar?

- Lees de stellingen. Zet een kruisje in de juiste kolom.

	waar	niet waar
1 Nooit eerder sportten de Vlamingen meer.	X	
2 Wandelen is de populairste sport.		X
3 Senioren sporten meer dan jongeren.		X
4 Vijftien jaar geleden sportte slechts een op de drie Vlamingen meerdere keren per maand.	X	
5 De solosporten zijn het populairst.	X	
6 Tennis is populairder dan voetbal.		X
7 Een op de drie 75-plussers sport meerdere keren per maand.	X	
8 Mannen sporten meer dan vrouwen.	X	

4

Waarover gaat het?

■ Lees de zinnen. Maak een nieuwe zin zonder verwijswoord.

1 Dat blijkt uit de jaarlijkse rondvraag van de KULeuven.

Uit de jaarlijkse rondvraag van de KULeuven blijkt dat er nooit eerder zoveel werd gesport in Vlaanderen.

2 Vijf jaar geleden was **dat** de helft.

Vijf jaar geleden sportte de helft van de Vlamingen meerdere keren per maand.

3 Sinds 2019 zeggen twee op de drie **het** regelmatig te doen.

Sinds 2019 sporten twee op de drie Vlamingen regelmatig.

4 1,8% van de sportende Vlamingen kiest **daarvoor**.

1,8% van de sportende Vlamingen kiest voor yoga.

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET LEZEN	
Ik weet wat mijn leesdoel is.	
TIJDENS HET LEZEN	
Ik lees ook wat er niet letterlijk staat.	
Na elke alinea denk ik na en leg ik verbanden (met de wereld, met andere teksten, met de informatie naast de tekst ...).	
NA HET LEZEN	
Ik kan vertellen waarover de tekst ging.	

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde informatie uit cijfergegevens en tabellen verbinden met wat ik lees in de tekst.
- Ik leerde verwijswoorden verbinden met de tekst.
- Ik leerde mijn eigen leesdoelen formuleren.
- Ik leerde informatie uit verschillende boodschappen vergelijken om een onderwerp zo breed mogelijk te onderzoeken.

Les 1

1.1

24

- Omkring de persoonsvorm.
- Onderstreep het onderwerp.
- Markeer om welke persoon en tijd het gaat in de zin.
- Kijk naar het voorbeeld.

1 Jonas stak trots zijn beide handen in de lucht.

Persoon: 1 2 **3** **enk.** mv.

Tijd: t.t. **v.t.**

2 Jij hebt alle jongens gekozen.

Persoon: 1 **2** 3 **enk.** mv.

Tijd: **t.t.** v.t.

3 Natuurlijk hadden we liever Chinees voetbal gespeeld.

Persoon: **1** 2 3 enk. **mv.**

Tijd: t.t. **v.t.**

4 Dus, jullie maken meer kans om te winnen.

Persoon: 1 **2** 3 enk. **mv.**

Tijd: **t.t.** v.t.

- Welke voltooide deelwoorden worden in de zinnen gebruikt?

gekozen, gespeeld

- Kijk naar de foto.
- Maak een zin volgens het gevraagde voorschrift.
- Kijk naar het voorbeeld.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

onderwerp: Neil / infinitief: paardrijden / t.t. + extra werkwoord

Neil is aan het paardrijden op de piste bij nonkel Mil. _____

onderwerp: de jongen / infinitief: dansen / v.t.

De jongen danste in een balletvoorstelling. _____

onderwerp: wij / infinitief: kijken / t.t.

Wij kijken naar een mooie voorstelling. _____

onderwerp: ik / infinitief: klimmen / t.t.

Ik klim op de muur in mijn kamer. _____

onderwerp: jij / infinitief: klimmen / t.t. + extra werkwoord

Jij hebt nog nooit geklommen. _____

onderwerp: derde persoon mv. / infinitief: maken / v.t.

Ze maakten een cirkel in de lucht. _____

onderwerp: derde persoon enk. / infinitief: trainen / t.t. + extra werkwoord

Hij heeft hier hard voor getraind. _____

- Lees alle onderdelen van het interview.
- Zet het interview in de juiste volgorde. Nummer de vakjes in de juiste volgorde.
- Beantwoord de vraag.

Welke job heeft Eefje Depoortere? [Gametornooien presenteren.](#)

Wanneer ben je begonnen met presenteren en interviewen?

Eefje Depoortere: Ik studeerde zes jaar universiteit. Eén jaar daarvan was journalistiek. Ik wilde graag vertellen over sport. Ik hield van tennis, voetbal, wielrennen ... Maar na de universiteit wist ik niet goed wat ik wilde. Ik ging toen terug naar huis in Brugge. Daar speelde ik veel games. Zo ontdekte ik de toernooien van LoL. Toen dacht ik: waarom schrijf ik geen artikels over LoL? Dat leek me leuker dan schrijven over voetbal. Want ik kende wel al wat van LoL. Zo begon ik te schrijven voor websites over games. Na een tijdje kreeg ik de vraag om voor de camera te staan. Eerst wilde ik dat niet. Even later heb ik toch ja gezegd. In het begin had ik veel last van zenuwen. Later ging het wel beter.

Is je job moeilijk?

E.D.: Ik ben er al zo lang mee bezig. Ik ben vergeten hoe moeilijk het eerst was. Spreek je voor een camera? Dan beoordelen mensen alles wat je zegt. Soms heeft dat ook niks te maken met een game. Bijvoorbeeld over mijn haar.

Vind je dit werk leuk?

E.D.: Het is nog altijd mijn hobby. Vergelijk het met een fan van voetbal. Ik vind het spannend als de Europese ploegen spelen. En ik vind het heel leuk om met hen te spreken voor de camera. Het is hard werken, maar ik maak veel plezier. Ik heb helaas niet veel vrije tijd. Ik reis veel voor mijn werk. Mijn familie in België zie ik maar twee of drie keer per jaar. Ik woon nu in Berlijn. De studio van het bedrijf Riot Games is ook in Berlijn. Soms gaat het allemaal snel. Vorig jaar was ik meer dan zes weken in Brazilië. Dan heb ik geen zin om een weekje naar huis te gaan.

Wie is je favoriete gamer?

E.D.: Dat mag ik niet zeggen. Het team Fanatic veranderde al vaker van spelers. Maar de organisatie bestaat sinds het begin van het spel. Daarom heb ik een band met hen. Ik ben dus wel blij als Fanatic het goed doet. En ik ben blij als Europese teams het goed doen in de wereld.

Waar leerde je zo mooi Engels spreken?

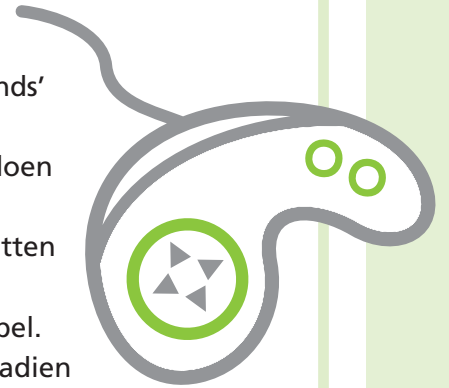
E.D.: In België zie je films en reeksen op tv met ondertitels. Ik keek bijvoorbeeld naar 'Friends' en 'The Simpsons'. Daaruit leerde ik veel Engels. Ik speelde al veel games. Zo leerde ik nog meer. Ik heb wel talent voor talen. Dat was al duidelijk als kind. En nu heb ik veel Amerikaanse collega's.

1

Ik verdien niet zoveel als de gamers. Zij zijn de echte sterren.

2

Eefje Depoortere uit België is bekend in de hele wereld. Fans kennen haar als 'Sjokz'. Die bijnaam gebruikt ze voor haar werk. Eefje presenteert wedstrijden van 'League of Legends' (LoL). Die game wordt steeds bekender in de hele wereld. Bij LoL strijden twee teams van vijf spelers tegen elkaar. Dat doen miljoenen mensen gratis op internet. Tijdens grote toernooien spelen teams op een podium met computers. In het publiek zitten soms tienduizenden mensen. Ook op internet kijkt een groot publiek mee. Enkele kenners geven commentaar tijdens het spel. Net zoals bij sport. Eefje presenteert die toernooien en heeft nadien gesprekken met de spelers. Dat doet ze allemaal voor de camera. Eefje woont nu in Berlijn, in Duitsland. Wij spraken met haar aan de telefoon.

4

Heel erg bedankt voor je tijd en je antwoorden op onze vragen.
We wensen je nog veel succes toe met je carrière.

2.2

- Verander de gesloten vragen in een open vraag.
- Gebruik de vraagwoorden 'hoe' of 'wat'.

Is je job moeilijk?

meerdere antwoorden mogelijk, bv. Hoe moeilijk is je job?

Wat vind je moeilijk aan je job?

Vind je dit werk leuk?

meerdere antwoorden mogelijk, bv. Wat is er leuk aan je job?

Hoe leuk is het om dit werk te doen?

Les 1

1.1

24

- Kijk naar de foto.
- Maak een zin volgens het gevraagde voorschrift.
meerdere antwoorden mogelijk, bv.

eerste persoon enk. / infinitief: springen / v.t.

Ik sprong erg hoog.

tweede persoon mv. / infinitief: sporten / v.t.

Jullie sportten intensief.

derde persoon mv. / infinitief: werken / v.t. + extra werkwoord

De meisjes hadden hard gewerkt.

tweede persoon enk. / infinitief: slaan / t.t.

Jij slaat hard op de bal.

derde persoon enk. / infinitief: krijgen / t.t.

Hij krijgt de bal van mij.

eerste persoon mv. / infinitief: spelen / t.t. + extra werkwoord

Wij hebben een leuke match gespeeld.

1.2

24

- Schrijf drie zinnen bij elke foto die voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - elke persoon (eerste, tweede of derde) moet één keer voorkomen;
 - de persoonsvormen van foto 1 moeten in het enkelvoud, de persoonsvormen van foto 2 in het meervoud;
 - elke tijd (t.t., v.t.) moet minstens één keer voorkomen en bij één zin moet er een extra werkwoord aanwezig zijn;
 - bij elke foto staan drie infinitieven die je moet gebruiken.
meerdere antwoorden mogelijk, bv.

infinitieven: mikken, schieten, raken

Ik mik op de roos.

Jij schoot naast de roos.

Het meisje heeft de roos geraakt.

infinitieven: gamen, staren, verliezen

Wij gamen de hele avond.

Jullie starden naar het scherm.

De jongens hebben de wedstrijd verloren.

- Lees de inleiding van het interview met Eefje Depoortere.
- Beantwoord daarna de vraag.

Welke job heeft Eefje Depoortere? Gametornooien presenteren.

'Ik verdien niet zoveel als de gamers. Zij zijn de echte sterren.'

Eefje Depoortere uit België is bekend in de hele wereld. Fans kennen haar als 'Sjokz'. Die bijnaam gebruikt ze voor haar werk. Eefje presenteert wedstrijden van 'League of Legends' (LoL). Die game wordt steeds bekender in de hele wereld. Bij LoL strijden twee teams van vijf spelers tegen elkaar. Dat doen miljoenen mensen gratis op internet. Tijdens grote toernooien spelen teams op een podium met computers. In het publiek zitten soms tienduizenden mensen. Ook op internet kijkt een groot publiek mee. Enkele kenners geven commentaar tijdens het spel. Net zoals bij sport. Eefje presenteert die toernooien en heeft nadien gesprekken met de spelers. Dat doet ze allemaal voor de camera. Eefje woont nu in Berlijn, in Duitsland. Wij spraken met haar aan de telefoon.

- In de volgende kaders vind je de antwoorden van Eefje tijdens dit verdere interview.
- Formuleer een correcte open vraag bij elk antwoord.
meerdere antwoorden mogelijk, bv.

1 Wanneer besloot je om te gaan schrijven over games?

Eefje: Ik studeerde zes jaar universiteit. Eén jaar daarvan was journalistiek. Ik wilde graag vertellen over sport. Ik hield van tennis, voetbal, wielrennen ... Maar na de universiteit wist ik niet goed wat ik wilde. Ik ging toen terug naar huis in Brugge. Daar speelde ik veel games. Zo ontdekte ik de toernooien van LoL. Toen dacht ik: waarom schrijf ik geen artikels over LoL? Dat leek me leuker dan schrijven over voetbal. Want ik kende wel al wat van LoL. Zo begon ik te schrijven voor websites over games. Na een tijdje kreeg ik de vraag om voor de camera te staan. Eerst wilde ik dat niet. Even later heb ik toch ja gezegd. In het begin had ik veel last van zenuwen. Later ging het wel beter.

2 Waar leerde je zo goed Engels? Hoe komt het dat je zo goed Engels spreekt?

Eefje: In België zie je films en reeksen op tv met ondertitels. Ik keek bijvoorbeeld naar 'Friends' en 'The Simpsons'. Daaruit leerde ik veel Engels. Ik speelde al veel games. Zo leerde ik nog meer Engels. Ik heb wel talent voor talen. Dat was al duidelijk als kind. En nu heb ik veel Amerikaanse collega's.

3 Wat is er leuk aan je job?

Eefje: Vergelijk het met een fan van voetbal. Ik vind het spannend als de Europese ploegen spelen. En ik vind het heel leuk om met hen te spreken voor de camera. Het is hard werken, maar ik maak veel plezier. Ik heb helaas niet veel vrije tijd. Ik reis veel voor mijn werk. Mijn familie in België zie ik maar twee of drie keer per jaar. Ik woon nu in Berlijn. De studio van het bedrijf Riot Games is ook in Berlijn. Soms gaat het allemaal snel. Vorig jaar was ik meer dan zes weken in Brazilië. Dan heb ik geen zin om een weekje naar huis te gaan.

4 Wat is je favoriete team?

Eefje: Dat mag ik niet zeggen. Het team Fanatic veranderde al vaker van spelers. Maar de organisatie bestaat sinds het begin van het spel. Daarom heb ik een band met hen. Ik ben dus wel blij als Fanatic het goed doet. En ik ben blij als Europese teams het goed doen in de wereld.

5 Wat vind je moeilijk aan je werk?

Eefje: Ik ben er al zo lang mee bezig. Ik ben vergeten hoe moeilijk het eerst was. Spreek je voor een camera? Dan beoordelen mensen alles wat je zegt. Soms heeft dat ook niks te maken met een game. Bijvoorbeeld over mijn haar.

2.2

Schrijf in twee zinnen een slot bij het interview met Eefje. **meerdere antwoorden mogelijk, bv.**

Hartelijk dank voor de tijd die je nam om op deze vragen te antwoorden.

Ik wens je nog veel plezier toe bij het presenteren.

Dit kan ik al!

- Ik kan bijvoeglijke naamwoorden correct gebruiken bij het geven van een instructie.
- Ik kan bijvoeglijke naamwoorden correct gebruiken om een boodschap duidelijker en overtuigender te maken.
- Ik kan de trappen van vergelijking gebruiken om mijn bijvoeglijk naamwoord aan te passen aan de zin en zijn bedoeling.

Lidwoord, zelfstandig naamwoord en bijvoeglijk naamwoord**Het lidwoord**

- is een kort woord dat bij een zelfstandig naamwoord hoort.
- de – het – een

Voorbeelden: De oude man zit op een bankje in het park.

Het zelfstandig naamwoord

- is een woord dat een naam geeft aan mensen, dieren, planten, dingen, plaatsen, tijdstippen, gebeurtenissen ...

Voorbeelden: man, honden, potlood, gras, liefde, Duitsland, uur, botsing

- ✓ Voor een zelfstandig naamwoord kun je meestal een **lidwoord** zetten: park → het park.
- ✓ Van de meeste zelfstandige naamwoorden kun je het **meervoud** en het **verkleinwoord** vormen: park → de parken, het parkje.
- ✓ **Eigennamen** schrijf je met een hoofdletter: Youssef, Antwerpen, Melkstraat ...
- ✓ Een zelfstandig naamwoord kan een **samenstelling** zijn: bloem + pot = bloempot.

Het bijvoeglijk naamwoord

- zegt hoe iets of iemand is, zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Voorbeelden: De meester smult van een vers broodje. → Hoe is het broodje? (vers)
De meester is blij. → Hoe is de meester? (blij)

- ✓ Een bijvoeglijk naamwoord kan een **samenstelling** zijn: goud + geel = goudgeel.
- ✓ Een bijvoeglijk naamwoord kan een **voor- of achtervoegsel** bevatten: **gevaarlijk**.
- ✓ Je kunt een gradatie weergeven door de **trappen van vergelijking** toe te passen: warm – warmer – warmst, goed – beter – best.

1

Woordsoorten in de krant

- Lees de zinnen.
- Noteer tot welke woordsoort de onderstreepte woorden behoren.
(zelfstandig naamwoord = zn, bijvoeglijk naamwoord = bn, lidwoord = lw).

1 De nationale voetbalploeg is op weg naar het wereldkampioenschap.

_____ bn _____ lw _____

2 Een putje in het slechte wegdek leidt tot een valpartij bij de wielrensters.

_____ bn _____ zn _____

3 De handbalclub uit Sint-Truiden won de spannende finale bij de vrouwen.

_____ zn _____ bn zn _____

4 Die Turkse karateka schakelde zijn tegenstander uit in de wedstrijd.

_____ bn _____ zn _____ zn _____

5 Epke Zonderland blinkt uit in zijn moeilijke turndiscipline.

_____ zn _____ bn _____

2

Twoe verschillende woorden, één betekenis

- Lees de woorden in het kader en bekijk de prenten.
- Welke twee woorden hebben ongeveer dezelfde betekenis (= synoniemen)?
- Noteer ze bij de prent.

de ploeg – de trainer – het parcours – het doel – de coach – het stadion – het klassement –
het team – het sportterrein – de goal – de rangschikking – de wedstrijdroute

Tip!

Je mag een woordenboek gebruiken om de betekenis te achterhalen.

het klassement
de rangschikking

de trainer
de coach

stadion
sportterrein

het doel

de goal

het parcours

de wedstrijdroute

de ploeg

het team

3 Één woord, twee betekenissen

- Lees de zinnen.
 - Kruis de passende betekenis van het onderstreepte woord aan.
- 1 De atleet schoot meteen in de roos!
 - een bloem
 - witte schilfertjes op je hoofd
 - een cirkel in het midden van een schijf
 - 2 De scheidsrechter betreedt het veld eerder dan de andere spelers.
 - een open land, een akker, waarop de boer zijn groenten teelt
 - een begrensd vlak, zoals een voetbalveld
 - een vakje in een dam- of schaakbord
 - 3 De tennisster schreeuwt het uit tijdens het serveren: 'Whoopie!'
 - opdienen van een gerecht of drankje
 - de bal opslaan bij een sport, zoals bij volleybal

4 Illustratie vraagt om uitleg

- Bekijk de foto's.
- Noteer bij elke foto een passende zin.
- Gebruik in elke zin minstens één zelfstandig naamwoord en één bijvoeglijk naamwoord.
- Vervoeg het werkwoord in de passende tijd: t.t. of v.t.

Tip!

Vergeet je hoofdletters en leestekens niet!

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

t.t.: De skiër kan nipt de roze hindernis ontwijken.

v.t.: Het kleine meisje keek in de ogen van haar strenge trainer.

t.t.: De kinderen zitten ontspannen op de yogamat.

5 Synoniemen en homoniemen

- Lees de woorden in het kader.
- Lees je twee woorden die ongeveer hetzelfde betekenen? Schrijf ze in de kolom van **synoniemen**.
- Lees je een woord met meerdere betekenissen? Schrijf ze in de kolom van **homonimen**.
Je kunt een woordenboek gebruiken om de betekenis van een woord op te zoeken.

begeleiden – golf – keeper – ring – fan – winnaar – zweten – sportief – surfen – oefenen – aanval – doelman – service – opslag – kampioen – supporter – coachen – trap – trainen – transpireren – ploeg

synoniemen		homonimen	
twee woorden die ongeveer hetzelfde betekenen		woorden met meerdere betekenissen	
keeper	=	doelman	golf
fan	=	supporter	ring
oefenen	=	trainen	sportief
service	=	opslag	trap
zweten	=	transpireren	aanval
coachen	=	begeleiden	ploeg
winnaar	=	kampioen	surfen
			service

- Bedenk een zin met een **synoniem**. Schrijf op.
- Noteer nu een tweede zin waarin je dat synoniem vervangt door het andere woord.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

De doelman hield alle ballen uit het net. _____

De keeper hield alle ballen uit het net. _____

- Bedenk twee zinnen met hetzelfde **homoniem**.
- Zorg ervoor dat de verschillende betekenis duidelijk wordt.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

Tijdens de wedstrijd golf, mikte hij het golfballetje in de vijver. _____

De surfster had de grote golf in zee niet zien aankomen. _____

- Vul de tekst aan met de gevraagde woordsoort.
- Houd rekening met de context van de zin.

Kim Meylemans

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Heb je ooit al gehoord van 'skeleton'? Dat is een

spannende _____ (bn) wintersport die

verwant is aan bobsleeën en rodelen. Deze sport is dus

een speciale _____ (bn) vorm van sleeën

waarbij de _____ (lw) sporter op de buik ligt _____ (ww)

met het hoofd vooruit. Zo glijden ze door een bobsleebaan. Er kunnen snelheden behaald

worden _____ (ww) tot 145 km/u!

Skeleton is de oudste _____ (bn) bekende slesport. Het werd al in 1884 in

Sankt-Moritz (Zwitserland) als sport geïntroduceerd. De naam 'skeleton' is ontleend aan

een _____ (lw) kale, skeletachtige slee die oorspronkelijk werd gebruikt en

blijkbaar deed denken aan een _____ (lw) skelet.

Kim Meylemans was in 2018 de eerste Belgische skeletonatlete die

deelnam/meedeed _____ (ww) aan de Olympische Spelen in PyeongChang. Ze behaalde

daar een mooie/knappe _____ (bn) veertiende plaats!

- Duid in de tekst nog een eigennaam en een samenstelling aan.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. eigennaam = Kim Meylemans, Sankt-Moritz, Zwitserland, PyeongChang / samenstelling = wintersport, bobsleebaan, slesport, skeletonatlete _____

Wat heeft dit te betekenen?

- Noteer minstens twee verschillende betekenissen van elk woord.
- Gebruik een woordenboek.
- Kruis de betekenis aan die in de gegeven zin gebruikt wordt.

De gewichtheffer had last van uitslag op handen en voeten.

1 de uitslag

De eindstand van een wedstrijd

huiduitslag, eczeem

oplossing

De Omloop Het Nieuwsblad vindt plaats in de provincie Oost-Vlaanderen.

2 de Omloop

in gebruik, bv. Er zijn veel valse tickets in omloop.

De baan die een hemellichaam maakt, bv. de baan van de aarde rond de zon.

het parcours, het circuit

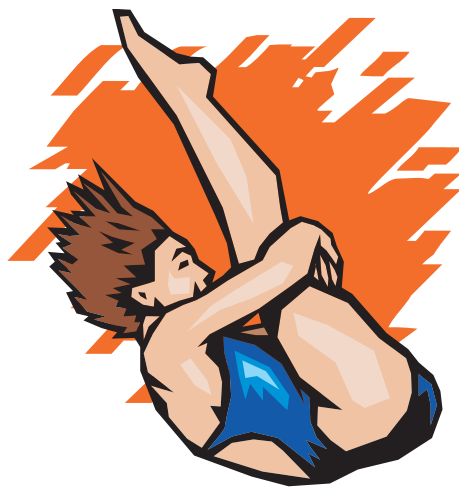
Net voor het startsignaal richtte de triatleet zich op en keek strijdvaardig naar zijn tegenstander.

3 oprichten

overeind komen

iets beginnen, iets laten ontstaan

bouwen

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde de verschillende woordsoorten herkennen, benoemen en correct gebruiken.
- Ik leerde nadenken over de betekenis en het gebruik van synoniemen en homoniemen.

Dit kan ik al!

- Ik leerde een nieuwsbericht schematiseren.
- Ik leerde verschillende schema's maken.
- Ik leerde een tekst samenvatten en navertellen aan de hand van sleutelwoorden.

1 De Olympische Spelen

- Bekijk de tekst in je taalboek p. 46-47.
- Bedenk wat je al over het onderwerp weet.

eigen antwoord, bv. De Olympische Spelen zijn een internationale sportmanifestatie.

Er doen duizenden atleten mee aan verschillende sporten.

Er gaan enkele symbolen en rituelen gepaard met de organisatie van de Olympische Spelen, zoals de olympische vlam.

- Kruis de passende tekstsoort aan.

- fictie
- non-fictie

- ontspannende tekst
- informatieve tekst
- activerende tekst
- overtuigende tekst
- expressieve tekst

- Wat wil je te weten komen over de Olympische Spelen?

eigen antwoord, bv. Wanneer zijn de Olympische Spelen ontstaan?

Waarom staan er cirkels op de olympische vlag?

Lees de eerste alinea van de tekst en markeer de sleutelwoorden.

Het begin

Het precieze ontstaan van de Olympische Spelen is moeilijk te bepalen. De Spelen worden voor het **eerst vermeld in 776 voor Christus**. Maar er is een sterk vermoeden dat de Olympische Spelen al honderden jaren ouder zijn. Het **mogelijke einde van de Olympische Spelen** kwam er in **426 na Christus**. Toen liet Theodosius II de tempel van Zeus samen met heel wat andere bouwwerken verbranden.

In **1894**, dus meer dan 1500 jaar later, **stelde baron Pierre de Coubertin voor om de Spelen opnieuw te organiseren**.

In **april 1896** verklaarde de Griekse koning in Athene de eerste **vernieuwde Olympische Spelen** voor geopend.

Welke datum past bij welke gebeurtenis?

- 1896
- einde van de Olympische Spelen door de daden van Theodosius II
- 776 voor Christus
- 1894
- vernieuwde Olympische Spelen in Athene
- mogelijk ontstaan van de Olympische Spelen
- Pierre de Coubertin wil de Olympische Spelen opnieuw organiseren
- 426 na Christus

Vul het schema chronologisch aan met de gegevens uit bovenstaand kader.

datum	gebeurtenis
776 voor Christus	mogelijk ontstaan van de Olympische Spelen
426 na Christus	einde van de Olympische Spelen door de daden van Theodosius II
1894	Pierre de Coubertin wil de Olympische Spelen opnieuw organiseren
1896	vernieuwde Olympische Spelen in Athene

- Lees de tweede alinea van de tekst en markeer de sleutelwoorden.

Het doel van de Spelen

De antieke¹ Olympische Spelen vonden aanvankelijk plaats in **Olympia**, **Griekenland**, ter ere van² de Griekse koning der goden: **Zeus**. Ze vonden **om de vier jaar** plaats en werden het voornaamste feest in Griekenland. Duizenden Grieken verzamelden zich hiervoor in Olympia. De Grieken kwamen van overal: Athene, Korinthe, Sparta ... Marktkoopliden, handelaars, voedselverkopers, zangers, dichters, schilders ... kwamen samen. Het was de ideale gelegenheid om **geld te verdienen** of misschien wel om **beroemd** te worden. Tijdens het evenement werd er ook voldoende tijd genomen om **Zeus te eren**. De sport was een manier om de goden eer te bewijzen.

1 **antieke**: klassieke

2 **ter ere van**: speciaal voor

- Beantwoord de W-vragen.

- **Waar** werden de Olympische Spelen oorspronkelijk gehouden?

De Olympische Spelen zijn ontstaan in Olympia.

- **Waarom** werden de antieke Olympische Spelen gehouden?

De Spelen werden georganiseerd om Zeus en andere goden te eren. / Het was een gelegenheid om geld te verdienen en misschien beroemd te worden.

- **Hoe vaak** vinden de Olympische Spelen plaats?

De Spelen worden om de vier jaar georganiseerd.

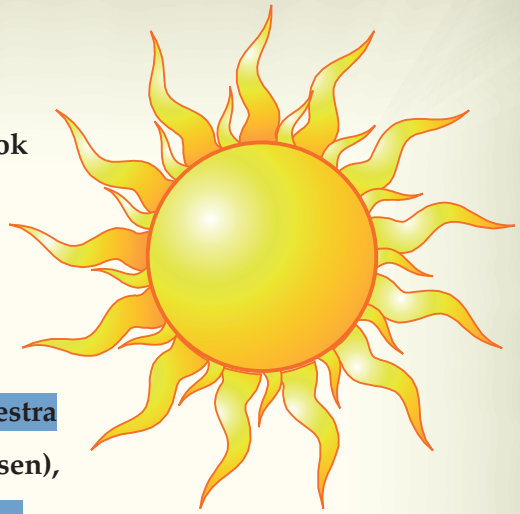

- Lees de voorlaatste alinea en markeer de sleutelwoorden.

De voorbereiding

Voor elke competitie³ die er wordt gehouden, moeten de atleten in topconditie⁴ zijn. Dat was ook zo bij de atleten⁵ van de antieke Olympische Spelen. De meeste Griekse steden hadden in die tijd grote complexen waar de atleten konden trainen. De complexen werden onderverdeeld in twee soorten: *palaestra* en *gymnasion*. In de *palaestra* kon je trainen in vechtsporten (worstelen en boksen), in het *gymnasion* kon je oefenen in het hardlopen en speerwerpen. Heel wat atleten werden bijgestaan door trainers. Zij gaven het nodige advies over hygiëne, dieet en trainingsprogramma's. Elke atleet begon zo'n tien maanden vooraf te trainen en legde samen met zijn trainer een eed af. De atleten sportten in deze tijd naakt. Wel smeerden ze hun huid in met olie en zand. Dat gaf hun huid de nodige bescherming tegen de zon. Maar het smeren hield hun lichaam ook warm in de winter en was goed voor de huid.

3 *de competitie*: een reeks van wedstrijden

4 *de conditie*: de uithouding

5 *de atleet*: iemand die aan sport doet

- Hoe werd een atleet voorbereid op de Olympische Spelen?

Trainen in complexen

Coaching door trainers over hygiëne, dieet en trainingsprogramma's

Naakte huid insmeren met olie en zand

- Zijn er overeenkomsten tussen of verschillen met de manier waarop atleten zich nu voorbereiden?

Er zijn veel overeenkomsten, maar ons aanbod aan sporten en sportcomplexen is ruimer geworden. De atleten zijn niet langer naakt, maar dragen sportieve kledij.

- Lees de laatste alinea en markeer de sleutelwoorden.

De tradities

Tijdens de **openingsceremonie**⁶ van de Olympische Spelen wordt de olympische **eed**⁷ afgelegd door een deelnemer van de Spelen. De eed moet elke deelnemer eraan herinneren dat de Spelen in alle **eerlijkheid** en **vriendschap** moeten plaatsvinden. '**Deelnemen is belangrijker dan winnen**', blijft de belangrijkste boodschap. Op de olympische vlag, naar een ontwerp van Pierre de Coubertin, staan de **vijf olympische ringen** symbool voor de **vijf werelddelen**. Er staat minstens één kleur van elk land op. Wanneer de Spelen worden afgesloten, wordt de vlag overhandigd aan een vertegenwoordiger van het **gastland** van de volgende Spelen. In **Olympia** wordt het **olympisch vuur** aangestoken bij het altaar van de godin Hera. Zij was de vrouw van Zeus en beschermgodin van het huwelijk. De **vlam** reist vervolgens naar **de plaats van de Spelen**. Daar wordt tijdens de openingsceremonie de **grote vlam** aangestoken **die tijdens de hele duur van de Spelen blijft branden**. Als symbool van **vrede** worden tijdens elke openingsceremonie honderden **witte duiven** losgelaten.

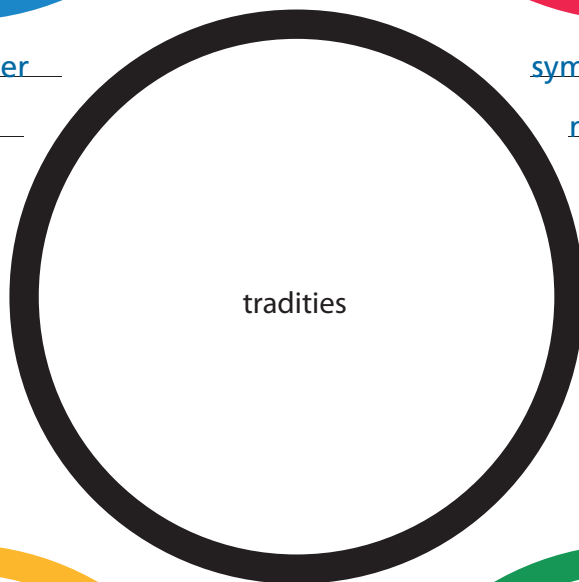

- 6 **de ceremonie**: plechtige gebeurtenis
- 7 **de eed**: een belofte

- Plaats de vier tradities in de olympische ringen.
- Noteer daaronder waar elke traditie voor staat.

Deelnemen is belangrijker
dan winnen!

symbool voor de vijf werelddelen
minstens één kleur van elk land

symbool van vrede

reist van Olympia naar de
plaats van de Spelen

- Lees de tien weetjes over de Olympische Spelen in je taalboek p. 48.
- Plaats de historische gebeurtenissen in chronologische volgorde.
- Markeer de gebeurtenis die jij het meest interessant vindt.

datum	gebeurtenis
1900	Vrouwen mogen deelnemen aan de Olympische Spelen.
1900	Het (levende)duivenschieten is een eenmalige actie tijdens de Olympische Spelen.
1912 (tot 1945)	Kunstenaars deden mee aan het olympisch toernooi.
Jaren 1920	Tarzan (Johnny Weissmuller) wint vijf gouden medailles.
1924 (tot 1992)	De Olympische Winter- en Zomerspelen vinden altijd in hetzelfde jaar plaats
1936	Twee Japanse polsstokhoogspringers halen een gedeelde tweede plek en snijden de zilveren en bronzen medailles in tweeën.
1996	De olympische fakkel gaat voor het eerst mee naar de ruimte.
2012	Olympische Spelen in Londen: 165 000 handdoeken worden gebruikt.

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET LEZEN	
Ik weet wat mijn leesdoel is.	
TIJDENS HET LEZEN	
Ik denk na en ik leg verbanden (met de wereld, met andere teksten ...).	
Ik zoek de sleutelwoorden en denk na over de hoofdgedachte.	
Ik maak een passend schema bij de tekst.	
NA HET LEZEN	
Ik kan vertellen waarover de tekst ging.	
Ik denk terug. Is mijn leesdoel bereikt? Zijn mijn onderzoeksvragen beantwoord?	

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde onderzoeksvragen bedenken voor het lezen.
- Ik leerde sleutelwoorden zoeken in een tekst.
- Ik leerde stukken tekst (chronologisch) samenvatten.

Dit kan ik al!

- Ik kan goede argumenten verzamelen om mijn mening te staven.

Tip!

Een goed argument bevat:

- Een persoonlijke ervaring, iets wat jij (of een kennis) al hebt meegemaakt.
- Informatie uit een artikel, een interview ...
- Een bronvermelding: waar heb je die info of die ervaring gelezen/beleefd?

1 Sprekersgroep: Stellingen en argumenten

- Kruis de drie stellingen aan die jullie kozen met de klas.
- Omkring: ga je akkoord of niet akkoord met deze stelling?
- Noteer bij elke stelling minstens twee argumenten die je mening staven.
- Noteer extra uitleg en een voorbeeld als geheugensteuntje tijdens de discussie.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. zie kopieerblad 8.8.1-8.8.2 (aanloopgroep)

jongens zijn beter in sport dan meisjes

akkoord / niet akkoord

Mijn argumenten:

- _____
- _____
- _____

Extra uitleg en voorbeelden bij mijn argument(en):

jongens willen altijd de wedstrijd winnen

akkoord / niet akkoord

Mijn argumenten:

- _____
- _____
- _____

Extra uitleg en voorbeelden bij mijn argument(en):

meisjes kunnen beter nagels lakken dan jongens

akkoord / niet akkoord

Mijn argumenten:

- _____
- _____
- _____

Extra uitleg en voorbeelden bij mijn argument(en):

sportteams moeten altijd uit meisjes én jongens bestaan

akkoord / niet akkoord

Mijn argumenten:

- _____
- _____
- _____

Extra uitleg en voorbeelden bij mijn argument(en):

2 Moderators: vragen en argumenten

- Kruis de drie stellingen aan die jullie kozen met de klas.
- Noteer bij elke stelling minstens één argument dat kan aansluiten bij 'akkoord' en 'niet akkoord'.
- Noteer enkele vragen die je kunnen helpen om het gesprek te sturen, op gang te houden.

■ jongens zijn beter in sport dan meisjes	
argument(en) AKKOORD	argument(en) NIET AKKOORD
<ul style="list-style-type: none">• _____• _____• _____	<ul style="list-style-type: none">• _____• _____• _____
Vragen bij de stelling	
<ul style="list-style-type: none">• _____• _____• _____	

☐ jongens willen altijd de wedstrijd winnen	
argument(en) AKKOORD	argument(en) NIET AKKOORD
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____
Vragen bij de stelling	
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	

☐ meisjes kunnen beter nagels lakken dan jongens	
argument(en) AKKOORD	argument(en) NIET AKKOORD
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____
Vragen bij de stelling	
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	

☐ sportteams moeten altijd uit meisjes én jongens bestaan	
argument(en) AKKOORD	argument(en) NIET AKKOORD
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____
Vragen bij de stelling	
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____ 	

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET SPREKEN	
Ik zoek gepaste argumenten bij mijn mening.	👍 👍 👍 👍
Ik ken het spreekdoel en hou hiermee rekening.	👍 👍 👍 👍
<i>Enkel voor de moderator:</i> Ik zoek bijvragen om het gesprek draaiende te houden.	👍 👍 👍 👍
TIJDENS HET SPREKEN	
Ik durf te spreken.	👍 👍 👍 👍
Ik gebruik gepaste argumenten tijdens het spreken.	👍 👍 👍 👍
Ik let op hoe ik spreek: - Ik hou rekening met de gespreksregels en de luisteraar.	👍 👍 👍 👍
NA HET SPREKEN	
Ik denk na over wat er goed ging en wat er beter kan.	👍 👍 👍 👍

Ik geef mezelf een pluim omdat: _____

Mijn aandachtspunt bij een volgende schrijfofdracht: _____

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde mij voorbereiden op een panelgesprek door mijn mening duidelijk te formuleren en te beargumenteren.
- Ik leerde deelnemen aan een panelgesprek in een rol die mij op voorhand gegeven werd (spreker of moderator).
- Ik leerde gericht luisteren naar wat er gezegd werd in een gesprek, leerde verduidelijkende vragen stellen en correct reageren op wat er gezegd werd.

Dit kan ik al!

- Ik kan een interview uitschrijven aan de hand van een duidelijke kijkwijzer.

1 Sleutelwoorden en kernzinnen

- Kijk aandachtig naar je filmpje.
- Noteer sleutelwoorden en kernzinnen die antwoord geven op de W-vragen en de H-vraag.

Onderwerp van mijn sportieve uitdaging/wereldrecord: _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

- Schrijf je verslag over de sportieve uitdaging of het wereldrecord.
- Bedenk een passende titel bij je verslag.
- Denk aan de W-vragen en de H-vraag.

Tip!

Gebruik de overtreffende trap en signaalwoorden.

Geef aandacht aan hoofdletters, leestekens en spelling.

Titel:

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET SCHRIJVEN	
Ik weet waarover ik ga schrijven en verzamel hierover verschillende ideeën.	👍 👍 👍 👍
Ik durf selecteren (op basis van schrijfdoel, ontvanger, hoofd- en bijzaken, feiten en meningen).	👍 👍 👍 👍
TIJDENS HET SCHRIJVEN	
Ik blijf bij het onderwerp en gebruik mijn schema.	👍 👍 👍 👍
Ik schrijf een begin, een midden en een slot.	👍 👍 👍 👍
Ik let op hoe ik schrijf, dus ik schrijf in zinnen en gebruik: - verwijswaarden; - signaalwoorden; - bijvoeglijke naamwoorden (trappen van vergelijking).	👍 👍 👍 👍
NA HET SCHRIJVEN	
Ik kijk mijn werk met aandacht na en pas aan waar nodig.	👍 👍 👍 👍

Ik geef mezelf een pluim omdat: _____

Mijn aandachtspunt bij een volgende schrijfoopdracht: _____

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde een verslag schrijven over een record dat behaald werd. Ik leerde hiervoor informatie verzamelen, vergelijken en chronologisch neerschrijven.
- Ik leerde bijvoeglijke naamwoorden en signaalwoorden gebruiken om mijn tekst te verduidelijken.
- Ik leerde mijn schrijfoopdracht beoordelen aan de hand van een kijkwijzer.

De speler gooide de bal recht in het doel.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. gooide = wierp, mikte, smeed, keilde

De winnaars van de wedstrijd wuiven naar hun fans.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. wuiven = zwaaien

- Bekijk beide foto's.
- Het **homoniem** (= een woord met verschillende betekenissen) is gegeven.
- Noteer een zin bij elke foto waarin de betekenis van het homoniem duidelijk wordt.

Tip!

Denk aan je hoofdletters en leestekens!

1

2

Homoniem bij de foto's: **ploeg**

Zin bij foto 1: eigen antwoord, bv. De boer gebruikt een ploeg om zijn land te bewerken.

Zin bij foto 2: eigen antwoord, bv. Deze ploeg van roeiers is op weg naar de overwinning!

1

2

Homoniem bij de foto's: **schaken**

Zin bij foto 1: eigen antwoord, bv. Dat jongetje leerde schaken van zijn grootvader.

Zin bij foto 2: eigen antwoord, bv. De moedige ridder schaakt de prinses.

Les 5

5.1

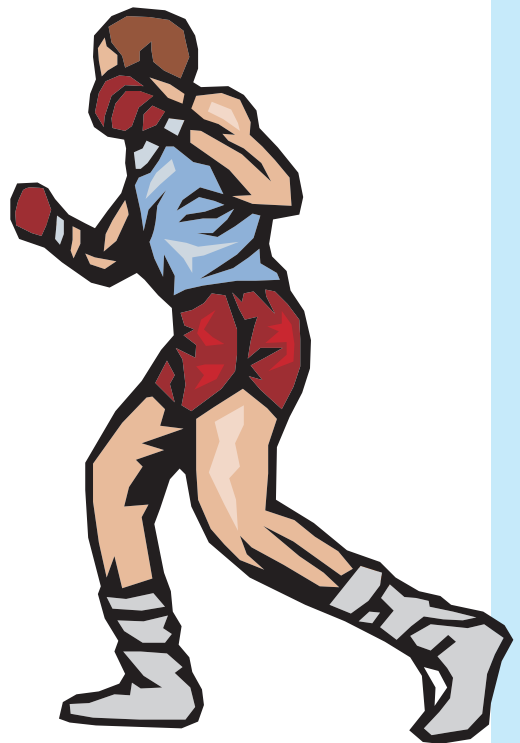
25

- Vul de recordpogingen aan met de gevraagde woordsoort.
- Denk goed na over de tijd van het werkwoord.

- 1 Zolani Tete sloeg zijn eigen antwoord, bv. sterke (bn) tegenstander al na 6 seconden knock-out tijdens de eigen antwoord, bv. belangrijke(bn) bokswedstrijd.
- 2 Wereldrecordhoudster Petra Senánszky racet door het eigen antwoord, bv. koele (bn) water met een (lw) masker, een snorkel en twee zwemvliezen (zn).
- 3 De Italiaanse Alessia dook zonder zuurstof naar een diepte (zn) van 104 meter op de (lw) Bahama's.
- 4 De eigen antwoord, bv. snelste (bn) atleet klimt/klom (ww) in 5,48 seconden 15 meter omhoog.
- 5 In 2016 tilde gewichtheffer Eddie 'The Beast' Hall 500 kg op. Om zich voor te bereiden at (ww) hij elke dag een volledig Engels ontbijt, eigen antwoord, bv. sappige (bn) biefstuk, kaastaart en dronk hij eigen antwoord, bv. milkshakes(zn).

- Kies een zin uit de voorgaande oefening.
- Herschrijf de zin: zet het werkwoord in een andere tijd. Vervang jouw ingevulde zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden door een ander.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. Zolani Tete slaat zijn brullende tegenstander al na 6 seconden knock-out tijdens de laatste bokswedstrijd.

5.2

25

- Noteer minstens twee **synoniemen** (= twee woorden met ongeveer dezelfde betekenis) bij de foto's.
- Noteer een passende zin bij elke foto met een van de synoniemen. meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Tip!

Denk aan je hoofdletters en leestekens!

synoniemen: roeien/varen/raften/peddelen;
rivier/stroom

zin: eigen antwoord, bv. Het vijftal peddelt
door de wilde rivier.

synoniemen: team/ploeg/spelersgroep/sportploeg

zin: eigen antwoord, bv. De spelersgroep is klaar
voor hun eerste voetbalmatch!

synoniemen: bv. lopen/rennen/hollen/racen/sprinten/
springen/wippen

zin: eigen antwoord, bv. De atleten sprinten naar
de overwinning.

- Bekijk beide foto's.
- Welk **homoniem** (= een woord met verschillende betekenissen) past er bij de foto's?
- Noteer een zin bij elke foto waarin de betekenis van het homoniem duidelijk wordt.

Homoniem bij de foto's: schroef

Zin bij foto 1: eigen antwoord, bv. Het schip vaart met zijn schroef tegen een rots.

Zin bij foto 2: eigen antwoord, bv. De schoonspringer voert een dubbele schroef uit in de lucht.

Homoniem bij de foto's: bank

Zin bij foto 1: eigen antwoord, bv. Een blonde vrouw haalt geld af bij de bank.

Zin bij foto 2: eigen antwoord, bv. De spelers wachten hun beurt af op de bank.

Thema 7 Banaanbruin, zandgeel of zo

Les 1 Kijken naar kunst p. 4

Les 3 Over kleuren gesproken p. 7

Les 4 Laat je niet afleiden p. 8

Herhalingsles 1 Weeroefeningen p. 12

Herhalingsles 1 Meeroefeningen p. 16

Les 5 Kunstcritici p. 20

Les 6 Zo rood als een tomaat p. 25

Les 9 Kleurig spelen met taal p. 29

Herhalingsles 2 Weeroefeningen p. 35

Herhalingsles 2 Meeroefeningen p. 37

Thema 8 Spel gespo(r)t

Les 1 Sporten of sportten? p. 40

Les 2 Mijn sport is top! p. 45

Les 3 Over cijfers gesproken p. 48

Herhalingsles 1 Weeroefeningen p. 52

Herhalingsles 1 Meeroefeningen p. 56

Les 5 Minieme inspanningen voor miniemen p. 60

Les 7 De magische spelen p. 67

Les 8 Zoemgroepen p. 74

Les 9 Mijn klasrecordboek p. 79

Herhalingsles 2 Weeroefeningen p. 82

Herhalingsles 2 Meeroefeningen p. 84

**Dorien Masschelein
Griet Versmissen
Elke Verdoodt
Jona Hebbrecht**

ISBN 978-90-301-7338-0

9 789030 173380